

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 26. januarja 2005 potrdil uradno prečiščeno besedilo Energetskega zakona, ki obsega:

- Energetski zakon – EZ (Uradni list RS, št. 79/99 z dne 30. 9. 1999),
- popravek Energetskega zakona – EZ (Uradni list RS, št. 8/00 z dne 31. 1. 2000),
- Zakon o državni upravi – ZDU-1 (Uradni list RS, št. 52/02 z dne 14. 6. 2002),
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru – ZIN (Uradni list RS, št. 56/02 z dne 28. 6. 2002) in
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona – EZ-A (Uradni list RS, št. 51/04 z dne 7. 5. 2004).

Št. 320-01/98-7/9

Ljubljana, dne 26. januarja 2005.

EPA 14-IV

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
France Cukjati, dr. med. l. r.

ENERGETSKI ZAKON
(uradno prečiščeno besedilo)
(EZ-UPB1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon določa načela energetske politike, pravila za delovanje trga z energijo, načine in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb na področju energetike, načela zanesljive oskrbe in učinkovite rabe energije ter pogoje za obratovanje energetskih postrojenj, pogoje za opravljanje energetske dejavnosti, ureja izdajanje licenc in energetskih dovoljenj ter organe, ki opravljajo upravne naloge po tem zakonu.

2. člen

S tem zakonom se zagotavljajo pogoji za varno in zanesljivo oskrbo uporabnikov z energetskimi storitvami po tržnih načelih, načelih trajnostnega razvoja, ob upoštevanju njene učinkovite rabe, gospodarne izrabe obnovljivih virov energije ter pogojev varovanja okolja.

3. člen

S tem zakonom se zagotavlja konkurenčnost na trgu energije po načelih nepristranskosti in preglednosti, upošteva varstvo potrošnikov in izvajanje učinkovitega nadzora nad oskrbo z energijo.

4. člen

V tem zakonu uporabljeni pojmi pomenijo:

- biomasa: je biorazgradljiva frakcija izdelkov, ostankov in odpadkov iz kmetijstva (vključujoč rastlinske in živalske substance) ter gozdarstva in lesne industrije, kot tudi biorazgradljiva frakcija industrijskih in komunalnih odpadkov, katerih energetsko uporabo dovoljujejo predpisi o ravnanju z odpadki;
- cena za uporabo omrežja: je cena, ki jo odjemalec električne energije oziroma zemeljskega plina plača za dostop do omrežij in je sestavljena iz omrežnine ter dodatkov k omrežnini, ki jih določi Vlada Republike Slovenije, za pokrivanje stroškov delovanja Agencije Republike Slovenije za energijo, obveznega odkupa električne energije, sprostitev dolgoročnih prenosnih zmogljivosti za prenos zemeljskega plina, stroškov dobaviteljev zaradi neustavitve dobave energije in evidentiranja sklenjenih pogodb za oskrbo z električno energijo;
- daljinsko ogrevanje: je dobava toplote ali hladu iz omrežij za distribucijo, ki se uporablja za ogrevanja ali hlajenje prostorov ter za pripravo sanitarne vode;
- dejavnost sistemskega operaterja: je prenos oziroma distribucija električne energije ali zemeljskega plina ter upravljanje, vzdrževanje,

obratovanje in razvoj prenosnega oziroma distribucijskega omrežja, skladišča zemeljskega plina ali terminala za utekočinjen zemeljski plin;

- distribucija: je transport goriv ali električne energije po distribucijskem omrežju;
- distribucijsko omrežje: je energetska omrežje od prenosnega omrežja do končnega odjemalca;
- dobava: je prodaja, tudi nadaljnja, energije in goriv odjemalcem;
- dobavitelj energije: je pravna ali fizična oseba, ki odjemalcu prodaja energijo ali gorivo;
- dobavni pogoji: so tehnično in ekonomsko opredeljene obveznosti za dobavo energije, ki zavezujejo systemskega operaterja, dobavitelja in odjemalca;
- dostop do omrežja: je uporaba energetskega omrežja za odjem ali oddajo dogovorjene količine električne energije ali plina ob dogovorjenem času;
- električna energija iz obnovljivih virov je:
 - a) električna energija, proizvedena v elektrarnah, ki uporabljajo izključno obnovljive vire energije,
 - b) delež električne energije iz obnovljivih virov energije, ki je proizvedena v kombiniranih elektrarnah, ki uporabljajo tudi fosilna goriva in
 - c) električna energija iz točk a) in b) te alinee, ki je uporabljena za polnjenje sistemov za shranjevanje energije, vendar brez električne energije, ki je proizvedena iz teh sistemov;
- energetske storitve: so storitve, katerih ključni pogoj je raba energije, kot je to npr. zagotavljanje razsvetljave, ogrevanja, hlajenja, transporta, delovanja informacijskih in komunikacijskih naprav, mehanskega dela ter kemične in električne energije;
- energija: je vsaka oblika proizvedene ali pridobljene energije, namenjene za dobavo ali prodajo;
- geotermalna energija: je toplotna energija, pridobljena iz zemlje z vodonosniki;
- goriva: so trdna, tekoča in plinasta goriva, ki z zgorevanjem ali drugim kemičnim ali fizikalnim procesom sproščajo energijo;
- gospodinjiski odjemalec: je odjemalec, ki kupuje električno ali drugo energijo za lastno domačo porabo, kar izključuje opravljanje gospodarske ali poklicne dejavnosti;
- izravnalna energija: je električna energija, ki je potrebna za izravnavo odstopanj dejanske porabe in proizvodnje v določenem trenutku od napovedane porabe in proizvodnje;
- izravnalni trg z električno energijo: je trg izravnalne energije;
- kvalificirani proizvajalec: je proizvajalec, ki v posameznih proizvodnih objektih proizvaja električno energijo z nadpovprečno dejansko doseženim izkoristkom pri soproizvodnji toplote in električne energije, ali če izkorišča obnovljive vire energije na način, ki je skladen z varstvom okolja;
- lokalni energetski koncept: je koncept razvoja lokalne skupnosti ali več lokalnih skupnosti na področju oskrbe in rabe energije, ki poleg načinov bodoče oskrbe z energijo vključuje tudi ukrepe za učinkovito rabo energije, soproizvodnjo toplote in električne energije ter uporabo obnovljivih virov energije;
- nasedle investicije: so investicije, ki so bile načrtovane in izvedene pred 1. januarjem 1997 in v tržnih razmerah niso rentabilne, oziroma se ne morejo amortizirati;
- neposredni oskrbovalni vod električne energije: je električni vod, ki povezuje elektrarno in odjemalca, ki nista priklopljena na omrežje, ali proizvajalca električne energije in dobavitelja za neposredno dobavo električne energije lastnim prostorom, družbam in upravičenim odjemalcem v njuni večinski lasti;
- neposredni oskrbovalni vod zemeljskega plina: je vod zemeljskega plina, ki dopolnjuje že povezano omrežje;
- obnovljivi viri energije: so viri energije, ki se v naravi ohranjajo in v celoti ali pretežno obnavljajo, zlasti pa energija vodotokov, vetra in biomase ter geotermalna in neakumulirana sončna energija;
- odjemalec: je pravna ali fizična oseba, ki je na pogodbeni osnovi oskrbovana z energijo ali gorivi za lastno rabo ali za nadaljnjo prodajo;
- omrežje: je sistem povezanih naprav, ki so namenjene prenosu ali distribuciji električne energije, toplote ali plina do odjemalcev;
- omrežnina: je del cene za uporabo omrežij, ki je namenjen plačevanju izvajanja gospodarske javne službe dejavnosti systemskih operaterjev distribucijskih in prenosnih omrežij in pokrivanje stroškov systemskih storitev;

- organizator trga: je pravna oseba, ki je določena za organiziranje delovanja trga z električno energijo ali z zemeljskim plinom po določbah tega zakona;
- oskrba z energijo: je proces pridobivanja in predelave, proizvodnje, prenosa, distribucije in dobave energije;
- organiziran trg z energijo: je ustanova, v kateri poteka organizirana izmenjava povpraševanj po nakupu s ponudbami po dobavi energije ter trgovanje za dan časovni okvir;
- povezovalni vod je:
 - a) električni vod, ki povezuje omrežja električne energije,
 - b) prenosni vod zemeljskega plina, ki povezuje prenosno omrežje v Republiki Sloveniji s prenosnimi omrežji drugih držav;
- pridobivanje: je proces izkoriščanja goriv in toplote iz naravnega okolja;
- priključitev na omrežje: je fizična priključitev ali priklop na energetska omrežje pod pogoji določenimi s tem zakonom;
- proizvodnja: je fizikalni ali kemični proces transformacije goriv in obnovljivih virov energije v električno, toplotno in druge oblike energije;
- predelava goriv: je kemični ali fizikalni proces, s katerim gorivu spreminjamo lastnosti ali stanje;
- prenos: je transport goriv ali električne energije po prenosnem omrežju;
- prenosno omrežje: je visokonapetostno električno omrežje ali visokotlačno plinsko omrežje od proizvajalca oziroma povezave s sosednjimi prenosnimi omrežji do distribucijskega omrežja ali do uporabnika omrežja;
- sistemske storitve: so storitve, ki omogočajo nemoteno, zanesljivo in kvalitetno delovanje energetskih sistemov;
- sistemski operater: je pravna ali fizična oseba, ki je v skladu s tem zakonom določena za opravljanje dejavnosti sistema operaterja na posameznem omrežju, skladišču zemeljskega plina ali terminalu za utekočinjen zemeljski plin;
- soproizvodnja toplote in električne energije (v nadaljnjem besedilu: soproizvodnja): je tehnološki proces sočasne proizvodnje koristne toplotne in električne oziroma mehanske energije iz istega goriva;
- tarifni sistem za prodajo energije: je splošni akt, ki določa elemente in način njihove uporabe za prodajo energije tarifnim odjemalcem glede na vrsto odjema;
- tarifni odjemalec: je odjemalec, ki po določbah tega zakona ni upravičeni odjemalec;
- tekoča goriva: so utekočinjeni naftni plin, primarni bencin, motorni bencin – osvinčeni, motorni bencin – neosvinčeni, letalski bencin za batne motorje, bencinsko gorivo za reaktivne motorje, petrolejsko gorivo za reaktivne letalske motorje, ostali petroleji, ekstra lahko kurilno olje, dieselsko gorivo, bioetanol, biodizel, kurilno olje;
- terminal z utekočinjenim zemeljskim plinom: je terminal, ki se uporablja za utekočinjanje zemeljskega plina, njegovo skladiščenje in uplinjanje;
- trajnostni razvoj: je razvoj, s katerim zadostimo sedanje potrebe ne da bi ogrozili možnost bodočih generacij, da zadostijo svojim lastnim potrebam;
- tranzit: je transport električne energije ali zemeljskega plina z območja druge države čez ozemlje Republike Slovenije v drugo državo;
- trgovec: je pravna ali fizična oseba, ki kupuje energijo ali gorivo za nadaljnjo prodajo;
- uporabnik omrežja: je pravna ali fizična oseba, ki iz omrežja odjema ali v omrežje oddaja energijo;
- upravičeni odjemalec: je odjemalec, ki lahko prosto izbira dobavitelja po določbah tega zakona;
- varčevalni potencial: je delež energije v skupnem obsegu rabe energije pri porabniku, ki ga je možno znižati z ekonomsko utemeljenimi vlaganji.

4.a člen

V zakonu uporabljeni izraz »upravljalec prenosnega omrežja« in izraz »izvajalec prenosa« v različnih sklonih in številih se v celotnem besedilu tega zakona nadomestita z izrazom »sistemski operater prenosnega omrežja«, izraz »upravljalec distribucijskega omrežja« in izraz »izvajalec distribucije« v različnih sklonih in številih pa se v celotnem besedilu tega zakona nadomestita z izrazom »sistemski operater distribucijskega omrežja«, vse v ustreznih sklonih, številih in sklicu na vrsto energetskega omrežja.

Izraz »minister, pristojen za energetiko« se v celotnem besedilu tega zakona nadomesti z izrazom »minister, pristojen za energijo«, izraz »ministrstvo, pristojno za energetiko« pa z izrazom »ministrstvo, pristojno za energijo« vse v ustreznem sklonu.

(Opomba: določbe tega člena so upoštevane v celotnem prečiščenem besedilu, razen v prehodnih določbah Energetskega zakona, Uradni list RS, št. 79/99, ki urejajo prehodno obdobje v zvezi z določbami 20. in 30. člena citiranega zakona)

5. člen

Določbe tega zakona se, kolikor ni v posameznih členih drugače določeno, uporabljajo za pravne in fizične osebe, ki opravljajo dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: izvajalci energetskih dejavnosti) na naslednjih področjih energetskih dejavnosti:

- proizvodnja električne energije in toplote za daljinsko ogrevanje,
- predelava nafte ali naftnih derivatov,
- transport energije in goriv po omrežjih,
- dejavnost systemskega operaterja,
- skladiščenje plinskih, tekočih in trdih goriv,
- dobava električne energije, plina ali toplote,
- organiziranje trga z električno energijo oziroma zemeljskim plinom,
- trgovanje, zastopanje in posredovanje na trgu z električno energijo ali zemeljskim plinom,
- proizvodnja, trgovanje in distribucija tekočih goriv.

Dejavnosti iz prejšnjega odstavka so tržne dejavnosti, kolikor ta zakon ne določa drugače.

Besedilo prvega in drugega odstavka tega člena se ne nanaša na javne gospodarske zavode, ki opravljajo svojo dejavnost na podlagi posebnih zakonov.

II. LICENCE

6. člen

Za opravljanje energetskih dejavnosti iz prejšnjega člena je potrebno pridobiti licenco za:

- proizvodnjo električne energije in toplote za daljinsko ogrevanje nad 1 MW v posamezni elektrarni ali toplarni,
- proizvodnjo, trgovanje in distribucijo tekočih goriv,
- predelavo nafte ali naftnih derivatov,
- transport energije in goriv po omrežjih,
- dejavnost systemskega operaterja,
- skladiščenje plinskih, tekočih in trdih goriv,
- dobavo električne energije, plina ali toplote,
- organiziranje trga z električno energijo oziroma zemeljskim plinom,
- trgovanje, zastopanje in posredovanje na trgu z električno energijo ali zemeljskim plinom.

Licenca izda Agencija za energijo.

7. člen

Licenca se lahko izda pravni ali fizični osebi, ki:

1. je registrirana oziroma priglašena za opravljanje energetskih dejavnosti,
2. ima strokovno usposobljene delavce za izvajanje dejavnosti, za katero želi pridobiti licenco,

3. razpolaga s finančnimi sredstvi ali dokaže da jih lahko dobi v obsegu, potrebnem za izvajanje energetske dejavnosti, za katero želi pridobiti licenco,

4. ji v zadnjih desetih letih pred vložitvijo vloge za dodelitev licence ni bila odvzeta enaka licence,

5. ni bila v zadnjih petih letih pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje povezano z opravljanjem gospodarskih dejavnosti, ki jih ureja ta zakon.

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) z uredbo predpiše podrobnejše pogoje za izdajo licence za izvajanje energetske dejavnosti glede potrebnega obsega finančnih sredstev, strokovne izobrazbe oziroma poklicne kvalifikacije, obrazec licence, podatke, ki so potrebni za vodenje registra izdanih in odvzetih licenc, ter način rednega poročanja imetnikov licenc o obsegu opravljanja energetske dejavnosti.

Register izdanih in odvzetih licenc vodi Agencija Republike Slovenije za energijo (v nadaljnjem besedilu: Agencija za energijo).

Kadar je imetnik licence fizična oseba, se v register vpišejo še naslednji osebni podatki: osebno ime imetnika licence, enotna matična številka imetnika licence in naslov stalnega ali začasnega prebivališča imetnika licence. Podatki iz registra so javni, razen enotne matične številke imetnikov licenc, ki so fizične osebe. Ti podatki se hranijo v registru pet let.

Imetnik licence je dolžan omogočiti inšpekcijskim organom in Agenciji za energijo nadzor nad izpolnjevanjem pogojev iz licence.

7.a člen

Licenca preneha veljati:

- na zahtevo stranke,
- s prenehanjem pravne osebe ali s smrtjo fizične osebe,
- po preteku časa, za katerega je bila licence izdana in
- z odvzemom licence.

Agencija za energijo izda v primeru iz prve alineje prejšnjega odstavka odločbo o prenehanju veljavnosti licence. V primerih iz druge in tretje alineje licence preneha veljati po zakonu.

Prenehanje veljavnosti licence se ustrezno označi v registru izdanih in odvzetih licenc.

7.b člen

Za zagotavljanje varnosti in zanesljivosti obratovanja energetskih naprav ter učinkovite rabe energije morajo delavci, ki opravljajo dela in naloge upravljanja energetskih naprav, imeti veljavno nacionalno poklicno kvalifikacijo in biti strokovno usposobljeni.

Minister, pristojen za energijo, v soglasju z ministrom, pristojnim za delo, predpiše program strokovnega usposabljanja in preizkusa znanj za delavce iz prejšnjega odstavka.

8. člen

Agencija za energijo z odločbo odvzame licenco, če imetnik licence:

- ne izpolnjuje več pogojev iz 7. člena tega zakona,
- ne posreduje podatkov Agenciji za energijo v skladu z 89. členom tega zakona oziroma posreduje neresnične podatke ali ne omogoči izvrševanja nadzora s strani pristojnih organov skladno s tem zakonom,
- ne ravna skladno z odločbo ki jo izda Agencija za energijo v okviru svojih pristojnosti,
- ne odpravi pomanjkljivosti skladno z odločbo pristojnega inšpektorja, s katero je bila odrejena odprava ugotovljenih pomanjkljivosti.

Postopek za odvzem licence začne Agencija za energijo po uradni dolžnosti. Pobudo za začetek postopka lahko poda tudi pristojni inšpektor. Z odločbo o odvzemu licence se veljavnost licence prekliče. O pritožbi zoper odločbo o izdaji, zavrnitvi izdaje oziroma odvzemu licence odloča ministrstvo, pristojno za energijo. Pritožba ne zadrži izvršitve.

Če je imetnik licence pred odvzemom opravljal gospodarsko javno službo, se z odločbo iz prvega odstavka tega člena določi pravno ali fizično osebo, ki ima licenco za tovrstno energetsko dejavnost, da začasno opravlja energetsko dejavnost v objektih, napravah ali omrežjih dosedanjega imetnika licence.

Če se dosedanji izvajalec dejavnosti iz prejšnjega odstavka, ki mu je bila odvzeta licence in prevzemnik dejavnosti ne moreta sporazumeti

o njihovih medsebojnih razmerjih v zvezi s tem prevzemom dejavnosti, se glede objektov, naprav in omrežij ter drugih sredstev, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, izvede prisilni odkup.

III. ENERGETSKA POLITIKA

9. člen

Z energetske politiko se zagotavlja:

- zanesljivo in kakovostno oskrbo z energijo,
- dolgoročno uravnoteženost razvoja energetskega gospodarstva glede na gibanje porabe energije,
- načrtno diverzifikacijo različnih primarnih virov energije,
- spodbujanje izrabe obnovljivih virov energije,
- zagotavljanje prednosti učinkoviti rabi energije in izkoriščanju obnovljivih virov energije pred oskrbo iz neobnovljivih virov energije,
- ekološko sprejemljivost pri pridobivanju, proizvodnji, transportu in porabi vseh vrst energije,
- spodbujanje konkurenčnosti na trgu z energijo,
- varstvo potrošnikov in spodbujanje prilagodljivih porabnikov energije.

10. člen

Energetska politika z ukrepi spodbujanja učinkovite rabe energije in uporabe obnovljivih virov energije prispeva k zmanjševanju emisij toplogrednih plinov in s tem k zmanjševanju učinkov tople grede ter k zmanjševanju emisij žveplovega dioksida, dušikovih oksidov, ogljikovega monoksida in prahu iz kurilnih naprav, kot to določajo predpisi s področja varstva okolja in ratificirani mednarodni sporazumi.

Ministrstvo, pristojno za energijo, spremlja razvoj okolju prijaznih energetskih tehnologij ter v okviru svojih pristojnosti spodbuja uporabo le-teh pri oskrbi z energijo.

11. člen

Država je dolžna spodbujati tržna pravila in konkurenco pri oskrbi z energijo. Država in lokalne skupnosti so odgovorne za učinkovitost izvajanja javnih služb. Pri tem je potrebno posamezne proizvajalce ali dobavitelje obravnavati nepristransko v okviru pogojev obratovanja omrežij, določenih s tem zakonom.

12. člen

Odjemalci energije iz omrežij imajo pravico do oskrbe na pregleden in nepristranski način pod pogoji, določenimi s tem zakonom in na njegovi podlagi sprejetimi predpisi ter s splošnim aktom, izdanim po javnem pooblastilu.

13. člen

Z nacionalnim energetskega programom se določajo dolgoročni razvojni cilji in usmeritve energetskih sistemov in oskrbe z energijo upošteva okoljske in tehnološke kriterije, razvoj javne infrastrukture in infrastrukture državnega pomena ter vzpodbude in mehanizmi za spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije in izvajanje ukrepov za učinkovito rabo energije.

Nacionalni energetski program vsebuje cilje, usmeritve ter strategijo rabe in oskrbe z energijo, ukrepe za doseganje ciljev, perspektivne energetske bilance in oceno učinkov glede doseganja ciljev iz 2. člena tega zakona.

Nacionalni energetski program sprejme državni zbor na predlog vlade.

14. člen

Ministrstvo, pristojno za energijo, opravlja v zvezi s planiranjem naslednje naloge:

- vrednoti in da soglasje k razvojnim načrtom povezanim z izvajanjem dejavnosti prenosa in distribucije električne energije in plina,
- zbira in analizira podatke o proizvodnji, porabi, uvozu, izvozu in cenah energije in goriv ter drugih podatkov potrebnih za energetske načrtovanje,
- izvaja programe za spodbujanje učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije.

Minister, pristojen za energijo, predpiše vrste podatkov, ki so mu jih dolžni sporočati izvajalci energetskih dejavnosti, kakor tudi elemente

planiranja za izdelavo 10-letnih razvojnih načrtov izvajalcev iz 18. člena tega zakona.

15. člen

Dolgoročne in letne energetske bilance, ki jih sprejme vlada, napovedujejo skupno porabo energije in načine zagotavljanja oskrbe z energijo.

Dolgoročna energetska bilanca mora biti sprejeta za obdobje 20 let in se obnavlja vsakih pet let.

Obvezne sestavine energetskih bilanc so:

- napoved porabe po posameznih vrstah energije z upoštevanjem ukrepov učinkovite rabe energije in načel trajnostnega razvoja,
- način zadovoljevanja oskrbe s posameznimi vrstami energije, upošteva je primarno (obnovljive in neobnovljive vire) in končno energijo,
- ekološke obremenitve, ki izhajajo iz proizvodnje in rabe energije,
- potreben nivo zalog in rezervnih kapacitet za doseganje načrtovanega nivoja zanesljivosti oskrbe,
- načini spodbujanja ekološko primernejših goriv.

16. člen

Obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih pogodb in sporazumov, predvsem glede trga energije, naložb, tranzita in povezovanja v mednarodna energetska omrežja, so sestavni del energetske politike in načrtovanja razvoja energetskih dejavnosti.

17. člen

Izvajalci energetskih dejavnosti in lokalne skupnosti so dolžni v svojih razvojnih dokumentih načrtovati obseg porabe in obseg ter način oskrbe z energijo in te dokumente usklajevati z nacionalnim energetskim programom in energetsko politiko Republike Slovenije.

Lokalna skupnost ali več lokalnih skupnosti skupaj sprejme lokalni energetski koncept, s katerim določi način bodoče oskrbe z energijo, ukrepe za njeno učinkovito rabo, soproizvodnjo toplote in električne energije ter uporabo obnovljivih virov energije, vsaj vsakih deset let.

Metodologijo in obvezne vsebine lokalnih energetskih konceptov predpiše minister, pristojen za energijo.

Skladnost lokalnega energetskega koncepta z nacionalnim energetskim programom in energetsko politiko potrjuje minister, pristojen za energijo z izdajo soglasja.

Poleg naloge iz prvega odstavka, so lokalne skupnosti dolžne usklajevati z nacionalnim energetskim programom tudi svoje prostorske in druge plane razvoja.

18. člen

Sistemske operaterji prenosnega in distribucijskega omrežja električne energije ter prenosnega omrežja zemeljskega plina izdelajo vsaki dve leti načrte razvoja omrežij. Načrti razvoja morajo biti sestavljeni za najmanj 10 let in usklajeni z nacionalnim energetskim programom.

Razvojni načrt za obdobje najmanj 10 let izdelajo tudi izvajalci dejavnosti proizvodnje ali predelave energije in goriv ter izvajalci oskrbe z naftnimi derivati.

IV. TRG ENERGIJE IN GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE NA PODROČJU ENERGETIKE

19. člen

Če zakon drugače ne določa, se oskrba z energijo izvaja kot tržna dejavnost, v kateri dobavitelj in upravičeni odjemalec prosto dogovorita količino in ceno dobavljene energije.

Dogovor je lahko sklenjen v obliki kratkoročnih ali dolgoročnih pogodb ali neposredno na organiziranem trgu z električno energijo.

Upravičeni odjemalci električne energije ali zemeljskega plina so vsi odjemalci.

Vlada lahko na osnovi nacionalnega energetskega programa predpiše najmanjši delež porabe energije v različnih oblikah, ki ga morajo porabniki zadovoljevati iz obnovljivih virov neposredno, z nakupi na trgih ali z zagotavljanjem povečanega deleža obnovljivih virov pri drugih porabnikih energije.

Dobavitelji električne energije končnim odjemalcem so dolžni na izdanih računih za električno energijo in v svojih propagandnih gradivih objaviti deleže posameznih proizvodnih virov v celotni strukturi električne energije posameznega dobavitelja v preteklem letu. Prav tako so na računih in v propagandnih gradivih dolžni navesti vsaj imena spletnih strani ali drugih virov informacij, kjer je možno pridobiti informacije o

vplivu obstoječe strukture proizvodnih virov na okolje, predvsem glede emisij ogljikovega dioksida (CO2) in problematike radioaktivnih odpadkov.

Agencija za energijo s splošnim aktom predpiše način določanja deležev posameznih proizvodnih virov in način njihovega prikazovanja.

Na zahtevo Agencije za energijo ji mora dobavitelj električne energije predložiti dokazila o točnosti podatkov iz petega odstavka tega člena.

a) Oskrba z električno energijo

20. člen

Dejavnost sistemskega operaterja prenosnega omrežja, dejavnost sistemskega operaterja distribucijskega omrežja in dobava električne energije tarifnim odjemalcem so obvezne republiške gospodarske javne službe.

Organiziranje trga z električno energijo je obvezna republiška gospodarska javna služba.

Organizacijo in način izvajanja gospodarskih javnih služb iz tega člena uredi vlada v skladu s tem zakonom in z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe.

21. člen

Sistemski operater prenosnega omrežja na celotnem ozemlju Republike Slovenije je ena pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik.

Dejavnost sistemskega operaterja prenosnega omrežja opravlja javno podjetje, ustanovljeno za opravljanje te gospodarske javne službe, ali koncesionar, ki pridobi koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe.

Izvajalca za dejavnost sistemskega operaterja iz prvega odstavka tega člena določi vlada za obdobje največ 50 let.

22. člen

Sistemski operater prenosnega omrežja je odgovoren za:

- izvajanje prenosa električne energije;
- vzdrževanje in razvoj prenosnega omrežja električne energije;
- zagotavljanje dolgoročne zmožljivosti omrežja, tako da omogoča razumne zahteve za priključitev in dostop do omrežja;
- zanesljivost oskrbe z električno energijo s tem, da zagotavlja ustrezno zmožljivost in zanesljivost omrežja;
- upravljanje pretokov električne energije v omrežju in zagotavljanje sistemskih storitev;
- nediskriminatorno obravnavanje uporabnikov omrežja;
- zagotavljanje potrebnih podatkov drugim sistemskim operaterjem, z omrežji katerih je omrežje, ki ga upravlja, povezano;
- zagotavljanje potrebnih podatkov upravičenim odjemalcem, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do omrežja;
- vzpostavitev in nadzor mehanizmov za upravljanje pretokov in izravnave odstopanj v omrežju, opredeljenih v sistemskih obratovalnih navodilih prenosnega omrežja električne energije;
- napoved porabe električne energije ter potrebnih energetskih virov z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri porabnikih.

22.a člen

Sistemski operater prenosnega omrežja je odgovoren za izravnavo odstopanj v omrežju in za odločanje o uporabi povezovalnih vodov.

Sistemski operater prenosnega omrežja mora sprejeti pravila dodeljevanja zmožljivosti povezovalnih vodov, če so te zmožljivosti premajhne, da bi zadostile vsem zahtevam za dostop do omrežja. Ta pravila morajo biti objektivna in nediskriminatorna.

Pravila iz prejšnjega odstavka sprejme sistemski operater prenosnega omrežja po javnem pooblastilu. Pred njihovo objavo v Uradnem listu Republike Slovenije mora nanje pridobiti soglasje Agencije za energijo.

Sistemski operater prenosnega omrežja električne energije je odgovoren za odkup vse električne energije od:

- a) kvalificiranih proizvajalcev električne energije, priključenih na prenosno omrežje,
- b) proizvajalcev, ki uporabljajo domača goriva, vendar največ v skupnem obsegu 15% primarne energije, potrebne za proizvodnjo v koledarskem letu porabljene električne energije po energetske bilanci Republike Slovenije in
- c) proizvajalcev, ki proizvajajo električno energijo na podlagi razpisa iz 52.a člena, po ceni, ki jo določi vlada. Sistemski operater prenosnega omrežja električne energije mora zagotoviti prodajo tako odkupljene električno energijo na transparenten in nediskriminatoren način, skladno z določili tega zakona.

Proizvajalci električne energije iz prejšnjega odstavka lahko vso ali del proizvedene električne energije prodajo samostojno in so v tem primeru za to energijo upravičeni do plačila premije, ki jo določi vlada. Premijo proizvajalcu plačuje sistemski operater prenosnega omrežja. Premija predstavlja razliko med ceno iz prejšnjega odstavka in pričakovano povprečno letno tržno ceno električne energije.

Vsi stroški, ki jih ima sistemski operater zaradi takega odkupa in prodaje oziroma zaradi izplačila premije, se pokrijejo iz cene za uporabo omrežij.

23. člen

Dejavnost sistema operatorja distribucijskega omrežja opravlja bodisi javno podjetje, ustanovljeno za opravljanje te gospodarske javne službe, bodisi pravna oseba zasebnega prava ali samostojni podjetnik posameznik, ki na določenem območju pridobi koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe.

Izvajalca za dejavnost sistema operatorja iz prvega odstavka tega člena določi vlada za obdobje največ 50 let.

23.a člen

Sistemski operater distribucijskega omrežja je odgovoren za:

- izvajanje distribucije električne energije;
- vzdrževanje in razvoj omrežja za distribucijo električne energije;
- zagotavljanje dolgoročne zmožljivosti omrežja, da omogoča razumne zahteve za priključitev in dostop do omrežja;
- zanesljivost oskrbe z električno energijo s tem, da zagotavlja ustrezno zmožljivost in zanesljivost omrežja;
- upravljanje pretokov električne energije v omrežju in zagotavljanje sistemskih storitev;
- nediskriminatorno obravnavanje uporabnikov omrežja;
- zagotavljanje potrebnih podatkov upravičenim odjemalcem, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do omrežja;
- napoved porabe električne energije ter potrebnih energetskih virov z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri porabnikih.

Sistemski operater distribucijskega omrežja električne energije je odgovoren za odkup vse električne energije od:

- a) kvalificiranih proizvajalcev električne energije, ki so priključeni na njegovo distribucijsko omrežje in
- b) proizvajalcev, ki proizvajajo električno energijo na podlagi razpisa iz 52.a člena, po ceni, ki jo določi vlada. Sistemski operater distribucijskega omrežja električne energije mora zagotoviti prodajo tako odkupljene električno energijo na transparenten in nediskriminatoren način, skladno z določili tega zakona.

Proizvajalci električne energije iz prejšnjega odstavka lahko vso ali del proizvedene električne energije prodajo samostojno in so v tem primeru za to energijo upravičeni do plačila premije, ki jo določi vlada. Premijo proizvajalcu plačuje sistemski operater distribucijskega omrežja. Premija predstavlja razliko med ceno iz prejšnjega odstavka in pričakovano povprečno letno tržno ceno električne energije.

Vsi stroški, ki jih ima sistemski operater zaradi takega odkupa in prodaje oziroma zaradi izplačila premije, se pokrijejo iz cene za uporabo omrežij.

23.b člen

Dejavnost sistema operatorja prenosnega omrežja oziroma dejavnost sistema operatorja distribucijskega omrežja mora izvajalec te gospodarske javne službe opravljati v samostojni pravni osebi, ki ne opravlja druge dejavnosti.

Pri tem morajo biti zagotovljeni najmanj naslednji upravljalni in organizacijski ukrepi:

- osebe, pooblašene za vodenje poslov in upravljanje sistema operatorja ne smejo sodelovati pri vodenju poslov, upravljanju ali kot

- člani nadzornih svetov oziroma drugih organov tistih pravnih oseb, ki opravljajo drugo energetsko dejavnost na področju električne energije;
- zagotovljeno mora biti, da lahko osebe, ki so pooblaščenice za vodenje poslov in upravljanje sistemskega operaterja neodvisno sprejemajo odločitve;
 - sistemski operater mora imeti pravico neodvisno in učinkovito odločati o sredstvih in premoženju, potrebnem za upravljanje, vzdrževanje in razvoj omrežja.

Sistemski operater mora vzpostaviti program ukrepov za doseganje teh ciljev in spremljati njegovo izvajanje. O programu in njegovem izvajanju mora letno poročati Agenciji za energijo in poročilo objaviti.

Če sistemski operater ni lastnik omrežja ali njegovega dela, mora z lastnikom skleniti pogodbo, s katero uredi vsa vprašanja uporabe tega omrežja za opravljanje nalog sistemskega operaterja po tem zakonu. V tej pogodbi se uredi obseg in namen uporabe omrežja, višino najemnine oziroma drugega plačila sistemskega operaterja, pogoje in način tekočega in investicijskega vzdrževanja omrežja in druga vprašanja, ki sistemskemu operaterju omogočajo, da učinkovito opravlja svoje naloge po tem zakonu. Vsebinsko pogodbe in način njenega izvrševanja nadzira v okviru pooblastil po tem zakonu Agencija za energijo z vidika skladnosti z metodologijami s področja omrežnin. Ministrstvo, pristojno za energijo nadzira skladnost pogodb z zahtevami rednega, učinkovitega in kvalitetnega delovanja obveznih republiških gospodarskih javnih služb.

Ista oseba lahko opravlja dejavnost sistemskega operaterja prenosnega omrežja in dejavnost sistemskega operaterja distribucijskega omrežja.

Določbe prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena se ne uporabljajo za sistemske operaterje distribucijskega omrežja, ki imajo manj kot 1.000 priključenih odjemalcev.

23.c člen

Izvajalec gospodarske javne službe dobave električne energije tarifnim odjemalcem je koncesionar, ki na določenem območju pridobi koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe.

Izvajalec gospodarske javne službe dobave električne energije tarifnim odjemalcem mora na območju, za katerega je pridobil pravico opravljati to gospodarsko javno službo, dobavljati električno energijo vsem tarifnim odjemalcem.

Ne glede na prejšnji odstavek, mora izvajalec gospodarske javne službe dobave električne energije tarifnim odjemalcem pod splošnimi pogoji za dobavo in odjem iz 70. člena tega zakona dobavljati električno energijo na zahtevo:

- vsakemu odjemalcu gospodinjanskega odjema;
- vsakemu odjemalcu, ki opravlja gospodarsko ali drugo dejavnost in ima manj od 50 zaposlenih ter letni promet manjši od 10 milijonov EUR v tolaški protivrednosti.

24. člen

Z električno energijo se trguje na organiziranem trgu za električno energijo. Trgovanje na organiziranem trgu z električno energijo organizira oseba, ki pridobi pravico opravljati gospodarsko javno službo organiziranja trga z električno energijo.

Gospodarska javna služba organiziranja trga z električno energijo obsega:

- organiziranje trgovanja z električno energijo,
- obračun in poravnavo ter zagotavljanje izpolnitve obveznosti, nastalih na podlagi poslov, sklenjenih na trgu z električno energijo,
- izvajanje izravnalnega trga z električno energijo po navodilih in pod nadzorom sistemskega operaterja prenosnega omrežja,
- ugotavljanje in obračunavanje izravnave odstopanj predaje in odjema električne energije od vozniških redov,
- evidentiranje vseh sklenjenih pogodb za oskrbo z električno energijo v Republiki Sloveniji.

Kadar pri izvrševanju nalog iz prve, druge ali tretje alineje prejšnjega odstavka denarne terjatve osebe, ki trguje na organiziranem trgu (član organiziranega trga), preidejo na organizatorja trga in slednji prevzame denarne obveznosti teh oseb zaradi pobotanja vzajemnih denarnih terjatev in obveznosti, se v stečajnem postopku nad članom organiziranega trga ne uporabljajo določbe 118. in 119. člena Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Uradni list RS, št. 67/93, 74/94 – odločba US, 8/96 – odločba US, 25/97 – ZJSRS, 39/97, 1/99 – ZNIDC, 52/99, 42/02 – ZDR in 58/03 – ZZK) o prepovedi pobotanja cediranih terjatev.

Pri izravnavanju ponudb lahko organizator trga organizira ločene avkcije ponudbe električne energije:

- kvalificiranih proizvajalcev električne energije in električne energije iz obnovljivih virov energije,

– proizvajalcev, ki uporabljajo domača goriva, vendar največ v skupnem obsegu 15% primarne energije, potrebne za proizvodnjo v koledarskem letu porabljene električne energije po energetske bilanci Republike Slovenije,

– proizvajalcev, ki proizvajajo električno energijo na podlagi razpisa iz 52.a člena.

Postopek izravnave odstopanj se izvaja po pravilih za izvajanje izravnalnega trga z električno energijo, ki jih izda organizator trga po javnem pooblastilu, po predhodnem usklajevanju s sistemskim operaterjem prenosnega omrežja. Pred njihovo objavo mora pridobiti soglasje Agencije za energijo.

25. člen

Pravico delovanja na organiziranem trgu imajo pravne ali fizične osebe z ustrezno licenco po določbah tega zakona in to:

- proizvajalec: prodaja v svojem imenu,
- upravičeni odjemalec: kupuje v svojem imenu,
- trgovec: kupuje in prodaja električno energijo za tretjo stran in lahko opravlja tudi zastopniško in posredniško funkcijo,
- tržni zastopnik: zastopa pravno ali fizično osebo in opravlja vse transakcije v njenem imenu po njenih pooblastilih in lahko opravlja tudi posredniško funkcijo,
- tržni posrednik: posreduje pri sklepanju pogodb o nakupu ali prodaji električne energije.

Na trgu z električno energijo se količinsko in terminsko evidentirajo vse sklenjene pogodbe, potrebne za oskrbo z električno energijo na celotnem območju Republike Slovenije najmanj enkrat dnevno za vsaj 24 ur vnaprej.

26. člen

Izvajalci dejavnosti proizvodnje električne energije imajo pravico do pomoči pri reševanju naslednjih investicij.

Program reševanja naslednjih investicij sprejme vlada na predlog ministra, pristojnega za energijo.

27. člen

Sistemski operater prenosnega omrežja oziroma sistemski operater distribucijskega omrežja je dolžan uporabnikom omrežja omogočiti dostop do omrežij na pregleden in nepristranski način po načelu reguliranega dostopa tretje strani. Podatki o zasedenosti prenosnega in distribucijskega omrežja so javni.

Metodologiji za obračunavanje in določitev omrežnine, na kateri mora pred objavo pridobiti soglasje vlade, določa v okviru svojih pristojnosti po tem zakonu Agencija za energijo na način, ki vzpodbuja učinkovitost izvajalcev in uporabnikov, ločeno za prenosno omrežje, distribucijska omrežja, povezovalne vode in za posamezne sistemske storitve, razen za tiste storitve, za katere se organizira konkurenčni trg. V cenah za uporabo omrežij za električno energijo od kvalificiranega proizvajalca nazivne moči do 1 MW ne smejo biti upoštevane postavke, ki niso utemeljene kot minimalni stroški.

Sistemski operater lahko zavrne dostop do omrežja, če so razlog za to tehnične ali obratovalne omejitve v omrežju. Z dokazi podprte razloge za zavrnitev dostopa do omrežja mora sporočiti zavrnjenemu uporabniku omrežja, ki lahko zahteva, da Agencija za energijo odloči v skladu z 88. členom tega zakona.

Če ne pride do dostopa do omrežja, sme zavrnjeni uporabnik omrežja zahtevati, da mu sistemski operater sporoči, s kakšnimi ukrepi bo okrepil omrežje.

28. člen

Dostop do omrežja je lahko zavrnjen tudi zaradi vzajemnosti. Sistemski operater omrežja lahko zavrne dostop do omrežja proizvajalcu iz države, v kateri odjemalec, ki ga namerava oskrbovati, ne bi bil upravičen do proste izbire dobavitelja.

28.a člen

Pravico zgraditi neposredni oskrbovalni vod ima po pridobitvi energetskega dovoljenja:

- vsak proizvajalec električne energije ali dobavitelj električne energije, ki želi po tem vodu dobavljati električno energijo lastnim zgradbam, zgradbam družb ali upravičenim odjemalcem, ki so v njegovi večinski lasti;
- vsak upravičeni odjemalec.

Energetsko dovoljenje za neposredni oskrbovalni vod je mogoče izdati osebam iz prejšnjega odstavka, katerim je z dokončno odločbo dostop do omrežja zavrnjen.

29. člen

Proizvajalec, ki v posameznem proizvodnem objektu proizvaja električno energijo in toploto z nadpovprečno dejansko doseženim izkoristkom pri soproizvodnji električne energije in toplote, ali če izkorišča obnovljive vire energije na način, ki je usklajen z varstvom okolja, lahko pridobi status kvalificiranega proizvajalca.

Natančnejše pogoje, ki vključujejo obseg proizvodnje, vrsto energetskega vira in dosežene izkoristke, za pridobitev statusa kvalificiranega proizvajalca predpiše Vlada Republike Slovenije s posebno uredbo.

Položaj kvalificiranih proizvajalcev na trgu z električno energijo, pravila odkupa električne energije od kvalificiranih proizvajalcev električne energije ter ceno odkupa in premijo za električno energijo, ki jo kvalificirani proizvajalci električne energije prodajo samostojno, določi vlada z uredbo.

29.a člen

Proizvajalec električne energije, ki to energijo proizvaja iz obnovljivih virov energije ali v soproizvodnji, lahko zahteva pridobitev potrdila o izvoru električne energije, v katerem morajo biti navedeni vir energije, datum in kraj proizvodnje ter zmogljivost elektrarne.

Vlada z uredbo podrobneje uredi vsebino in način izdaje potrdil o izvoru električne energije, ki jih izdaja Agencija za energijo.

Potrdila o izvoru električne energije se lahko izdajajo tudi za električno energijo, ki jo proizvedejo kvalificirani proizvajalci električne energije, od katerih odkup poteka po določbah tega zakona.

b) Oskrba z zemeljskim plinom

30. člen

Dejavnost systemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina je obvezna republiška gospodarska javna služba.

Dejavnosti systemskega operaterja skladišča zemeljskega plina oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin sta izbirni republiški gospodarski javni službi.

Gospodarske javne službe iz prvega in drugega odstavka tega člena se opravljajo na podlagi koncesije, ki se podeli za največ 35 let. S koncesijo se ne pridobi izključna pravica opravljanja teh gospodarskih javnih služb.

Organiziranje trga z zemeljskim plinom je izbirna republiška gospodarska javna služba. Vlada lahko določi kot organizatorja trga izvajalca gospodarske javne službe organiziranja trga z električno energijo.

Dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina in dobava zemeljskega plina tarifnim odjemalcem sta izbirni lokalni gospodarski javni službi.

Kadar lokalna skupnost uvede dejavnost systemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina kot lokalno gospodarsko javno službo, uredi organizacijo in način njenega izvajanja v skladu s tem zakonom in z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, pri čemer lahko podeli pravico izvajanja te gospodarske javne službe za največ 35 let.

31. člen

Sistemiški operater prenosnega omrežja zemeljskega plina, skladišča zemeljskega plina ali terminala za utekočinjen zemeljski plin mora svojo dejavnost izvajati na zanesljiv, varen in učinkovit način v skladu s tehničnimi predpisi, ki urejajo to področje, ter je odgovoren za:

- izvajanje prenosa zemeljskega plina oziroma skladiščenje zemeljskega plina;
- obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja, skladišča oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin;
- zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti omrežja, da omogoča razumne zahteve za priključitev in dostop do omrežja;
- zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom s tem, da zagotavlja ustrezno zmogljivost in zanesljivost omrežja;
- zagotavljanje systemskih storitev;
- ugotavljanje in obračunavanje izravnave odstopanj prevzema in predaje zemeljskega plina od napovedi;
- evidentiranje vseh sklenjenih pogodb za oskrbo z zemeljskim plinom;
- nediskriminatorno obravnavanje uporabnikov omrežja;
- zagotavljanje potrebnih podatkov drugim systemskim operaterjem, z omrežji katerih je omrežje, ki ga upravlja, povezano;

- zagotavljanje potrebnih podatkov upravičnim odjemalcem, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do omrežja, skladišča oziroma terminala;
- vzpostavitev in nadzor mehanizmov za upravljanje pretokov in izravnave odstopanj v omrežju opredeljenih v sistemskih obratovalnih navodilih prenosnega omrežja zemeljskega plina;
- napoved porabe zemeljskega plina ter potrebnih virov z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri porabnikih.

Pravila za delovanje izravnalnega trga z zemeljskim plinom, pravila za obračun odstopanj prevzema in predaje zemeljskega plina in pravila za evidentiranje sklenjenih pogodb za oskrbo z zemeljskim plinom izda po javnem pooblastilu sistemski operater prenosnega omrežja zemeljskega plina. Pred njihovo objavo mora sistemski operater pridobiti soglasje Agencije za energijo.

31.a člen

Sistemski operater distribucijskega omrežja zemeljskega plina je odgovoren za:

- distribucijo zemeljskega plina,
- obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja,
- zagotavljanje dolgoročne zmogljivosti omrežja, da omogoča razumne zahteve za priključitev in dostop do omrežja,
- zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom s tem, da zagotavlja ustrezno zmogljivost in zanesljivost omrežja,
- nediskriminatorno obravnavanje uporabnikov omrežja,
- zagotavljanje potrebnih podatkov drugim sistemskim operaterjem, z omrežji katerih je omrežje, ki ga upravlja, povezano,
- zagotavljanje potrebnih podatkov upravičnim odjemalcem, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do omrežja,
- napoved porabe zemeljskega plina z uporabo metode celovitega načrtovanja, z upoštevanjem varčevalnih ukrepov pri porabnikih.

31.b člen

Dejavnost sistema operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina, skladišča zemeljskega plina, terminala za utekočinjen zemeljski plin oziroma dejavnost sistema operaterja distribucijskega omrežja mora izvajalec te gospodarske javne službe opravljati v samostojni pravni osebi, ki ne opravlja druge dejavnosti.

Pri tem mora zagotoviti najmanj naslednje upravljske in organizacijske ukrepe:

- osebe, ki so pooblaščenice za vodenje poslov in upravljanje operaterja omrežja, skladiščenja oziroma upravljanje terminala ne smejo sodelovati pri vodenju poslov, upravljanju ali kot člani nadzornih svetov oziroma drugih organov tistih pravnih oseb, ki opravljajo drugo energetska dejavnost na področju zemeljskega plina;
- zagotovljeno mora biti, da lahko osebe, ki so pooblaščenice za vodenje poslov in upravljanje operaterja omrežja, skladiščenja oziroma upravljanje terminala neodvisno sprejemajo odločitve;
- sistemski operater omrežja, skladišča zemeljskega plina oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin mora imeti pravico neodvisno in učinkovito odločati o sredstvih in premoženju, potrebnem za obratovanje, vzdrževanje in razvoj omrežja, skladišča oziroma terminala.

Sistemski operater omrežja, skladišča zemeljskega plina oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin, mora vzpostaviti program ukrepov, za doseganje teh ciljev in spremljati njegovo izvajanje. O programu in njegovem izvajanju mora letno poročati Agenciji za energijo in poročilo objaviti.

Če sistemski operater ni lastnik omrežja ali njegovega dela, mora z lastnikom skleniti pogodbo, s katero uredi vsa vprašanja uporabe tega omrežja za opravljanje nalog sistema operaterja po tem zakonu. V tej pogodbi je zlasti treba urediti obseg in namen uporabe omrežja, višino najemnine oziroma drugega plačila sistema operaterja, pogoje in način tekočega in investicijskega vzdrževanja omrežja in druga vprašanja, ki sistemskemu operaterju omogočajo, da učinkovito opravlja svoje naloge po tem zakonu. Vsebinsko pogodbe in način njenega izvrševanja nadzira v okviru pooblastil po tem zakonu Agencija za energijo z vidika skladnosti z metodologijami s področja omrežnin. Ministrstvo, pristojno za energijo nadzira skladnost pogodb z zahtevami rednega, učinkovitega in kvalitetnega delovanja obveznih republiških gospodarskih javnih služb.

Ista oseba lahko opravlja dejavnost sistema operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina in dejavnost sistema operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina.

Določbe tega člena niso obvezne za sistemske operaterje distribucijskega omrežja zemeljskega plina, ki imajo manj kot 100.000

priključenih odjemalcev.

31.c člen

Končni uporabniki (odjemalci) zemeljskega plina lahko za namene lastne rabe dobavljeni zemeljski plin skladiščijo v lastnih skladiščnih kapacitetah, katere v skladu z določili tega zakona sami zgradijo, jih vzdržujejo in z njimi upravljajo.

32. člen

Sistemiški operater prenosnega omrežja, skladišča zemeljskega plina ali terminala za utekočinjen zemeljski plin, kakor tudi sistemiški operater distribucijskega omrežja zemeljskega plina je dolžan upravičenim odjemalcem in izvajalcem energetske dejavnosti na področju zemeljskega plina dovoliti dostop do omrežja, skladišča ali terminala za utekočinjen zemeljski plin na pregleden in nepristranski način po načelu reguliranega dostopa tretje strani. Podatki o zasedenosti prenosnega in distribucijskega omrežja za zemeljski plin, skladišča zemeljskega plina oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin so javni in jih mora sistemiški operater dnevno objavljati.

Sistemiški operater iz prejšnjega odstavka mora omrežnino določiti skladno z metodologijo, ki jo s splošnim aktom določi Agencija za energijo s soglasjem vlade. Metodologiji za obračunavanje in določitev omrežnine določa v okviru svojih pristojnosti po tem zakonu Agencija za energijo na način, ki vzpodbuja učinkovitost izvajalcev in uporabnikov, ločeno za prenosno, distribucijska omrežja, povezovalne vode in za posamezne sistemske storitve, razen za tiste storitve, za katere se organizira konkurenčni trg. Omrežnino določi sistemiški operater po javnem pooblastilu in mora nanjo pred objavo v Uradnem listu Republike Slovenije pridobiti soglasje Agencije za energijo.

Sistemiški operater iz prvega odstavka tega člena lahko zavrne dostop do omrežja, skladišča ali terminala zaradi premajhnih zmogljivosti, če je to v posameznem primeru nujno za izvajanje obveznosti gospodarske javne službe iz tega zakona ali če bi uporabnik omrežja zaradi sklenjene dolgoročne pogodbe o nakupu zemeljskega plina zašel v resne gospodarske težave. Podrobno utemeljene razloge zavrnitve dostopa mora sporočiti prosilcu, ki želi dostop do omrežja.

Zavrnjeni uporabnik lahko zahteva, da Agencija za energijo odloči v skladu z 88. členom tega zakona.

Če ne pride do dostopa do omrežja zaradi premajhnih zmogljivosti omrežja, lahko upravičeni odjemalec oziroma izvajalec energetske dejavnosti na področju zemeljskega plina zahteva povečanje zmogljivosti omrežja, če ga je pripravljen financirati sam ali s katerokoli pravno osebo.

Če po pogajanjih ne pride do sklenitve pogodbe o povečanju zmogljivosti omrežja, odloči o tem, na pobudo upravičenega odjemalca, Agencija za energijo, ki določi pogoje povečanja zmogljivosti omrežja ali zavrne zahtevo upravičenega odjemalca.

Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za dostop do omrežja, ki je bilo zgrajeno ali obratuje kot sestavni del objekta za pridobivanje zemeljskega plina in do omrežja, ki se uporablja za transport zemeljskega plina od nahajališča do naprave za oplemenitenje.

32.a člen

Sistemiški operater iz prvega odstavka 32. člena tega zakona lahko zavrne dostop tudi zaradi vzajemnosti, če upravičeni odjemalec iz druge države, ki zahteva dostop do omrežja, ni upravičeni odjemalec v tej drugi državi in v Republiki Sloveniji.

32.b člen

Pravico zgraditi neposredni oskrbovalni vod ima po pridobitvi energetskega dovoljenja:

- vsak dobavitelj zemeljskega plina, ki želi po tej liniji dobavljati zemeljski plin upravičenim odjemalcem;
- vsak upravičeni odjemalec, ki želi biti oskrbovan po takem vodu.

Energetsko dovoljenje za neposredni oskrbovalni vod je mogoče izdati osebam iz prejšnjega odstavka, katerim je z dokončno odločbo dostop do omrežja zavrnjen.

32.c člen

V primeru nove večje infrastrukture zemeljskega plina, vključno s čezmejnimi zmogljivostmi, znatnega povečanja zmogljivosti obstoječe infrastrukture ali v primeru sprememb v infrastrukturi, ki omogočajo uporabo novih virov zemeljskega plina lahko vlada na zahtevo investitorja po predhodnem mnenju Agencije za energijo odloči, da se določbe o dostopu do omrežja zemeljskega plina za določen čas ne uporabljajo.

Vlada z odločbo ugotovi zahtevo investitorja iz prejšnjega odstavka, če taka investicija povečuje konkurenco pri dobavi zemeljskega plina in povečuje varnost dobav, če je tveganje investicije tako veliko, da brez izjeme do nje ne bi prišlo, če lastnik tega omrežja ni sistemiški operater, če uporabniki omrežja za njegovo uporabo plačajo in če izjema ne omejuje konkurence ali učinkovitega delovanja notranjega trga za zemeljskim plinom v Evropski skupnosti.

Ob upoštevanju trajanja pogodb, obsega novih zmogljivosti, trajanja projekta in drugih okoliščin, se z odločbo določijo:

- pogoji izvajanja izjeme,
- omrežje ali del omrežja, na katerega se odločba nanaša,
- čas trajanja odločbe in
- pravila in pogoji dostopa do tega omrežja, kolikor to ne preprečuje izvajanje dolgoročnih pogodb.

Če se izjema nanaša na čezmejne zmogljivosti, vlada ugotovi zahtevi investitorja po posvetovanju s pristojnimi organi ali agencijami v drugi državi.

Dokončna odločba o izjemi se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, kakor tudi vsaka sprememba, odprava ali razveljavitev te odločbe.

Če v skladu s pravili Evropske skupnosti pristojni organ te skupnosti zahteva spremembo ali odpravo odločbe, vlada po uradni dolžnosti uvede obnovo postopka za izdajo odločbe.

Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za povezovalne vode električne energije.

c) Oskrba s toplotno energijo in drugimi energetskeimi plini iz omrežja

33. člen

Distribucija toplote je izbirna lokalna gospodarska javna služba.

Oskrba z energetskeimi plini iz omrežja, razen z zemeljskim plinom (v nadaljnjem besedilu: drugi energetskei plini), je izbirna lokalna gospodarska javna služba.

34. člen

Sistemskei operater distribucijskega omrežja toplote, ki opravlja dejavnost kot gospodarsko javno službo, sklene dolgoročne pogodbe o dobavi te energije z izvajalci dejavnosti proizvodnje toplotne energije.

Letne pogodbe v okviru dolgoročnih pogodb iz prejšnjega odstavka morajo biti sklenjene do 31. avgusta za naslednjo kurilno sezono ali koledarsko leto.

Če pogodbe iz prejšnjega odstavka niso sklenjene, pogoje za dobavo in odjem določi pristojni organ lokalne skupnosti z odločbo v upravnem postopku.

35. člen

Več občin se lahko sporazume, da skupaj ustanovijo režijskei obrat, gospodarskei javni zavod, javno podjetje za distribucijo toplotne energije ali da podelijo koncesijo.

Za skupno ustanovitev režijskega obrata se uporabljajo določbe o skupnih organih občinske uprave v zakonu, ki ureja lokalno samoupravo.

Če več občin skupaj ustanovi gospodarskei javni zavod, javno podjetje za distribucijo toplote ali podelijo koncesijo, v sporazumu iz prvega odstavka tega člena ustanovijo ali določijo organ, ki opravlja naloge in pristojnosti ustanovitelja v imenu vseh občin, ter uredijo način sporazumnega prenehanja udeležbe posamezne občine kot ustanoviteljice.

V sporih iz sporazuma iz prvega odstavka tega člena odloča za tožnika pristojno sodišče v pravnem postopku.

36. člen

Minister, pristojen za energijo, lahko v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje, določi način ogrevanja na posameznih zaokroženih območjih lokalnih skupnosti ali v posameznih industrijskih obratih, če je to smotrno iz ekoloških, energetskeih ali tehnoloških razlogov in je s tem zagotovljena smotrnejša izraba energije.

d) Skupne določbe za oskrbo z energijo iz omrežij

37. člen

Pravne osebe, ki opravljajo energetske dejavnosti na področju oskrbe z električno energijo ali z zemeljskim plinom ali toploto, morajo ne glede na svoj pravni status in lastništvo pripraviti, revidirati in objaviti letne računovodske izkaze na način, kot to zakon zahteva za velike družbe.

38. člen

Pravne osebe, ki opravljajo več kot eno energetska dejavnost na področju oskrbe z električno energijo ali z zemeljskim plinom, ali ki poleg energetske dejavnosti na teh dveh področjih opravljajo še drugo dejavnost, morajo zagotoviti ločeno računovodsko spremljanje vsake izmed energetskih dejavnosti, ki jo opravljajo, v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi.

Izvajalci obveznih republiških gospodarskih javnih služb morajo imeti vzpostavljeno službo notranje revizije.

Letnemu poročilu morajo osebe iz prvega odstavka tega člena priložiti pravila, ki jih je mogoče spreminjati le izjemoma in iz utemeljenih razlogov, po katerih so na posamezne račune dejavnosti razdeljene. Sestavni del letnega poročila oseb iz prvega odstavka tega člena so tudi kriteriji, v skladu s katerimi so na posamezne energetske dejavnosti razporejena:

- sredstva,
- obveznosti do virov sredstev,
- prihodki in
- odhodki.

Na pravila iz prejšnjega odstavka tega člena mora dati soglasje Agencija za energijo. Izvajanje pravil mora biti letno revidirano s strani revizorja.

Letno poročilo mora obsegati tudi vsako transakcijo s povezano družbo oziroma družbo z istimi lastniki.

39. člen

Izvajalci, ki opravljajo energetske dejavnosti na področju oskrbe z električno energijo ali z zemeljskim plinom ali oskrbe s toploto, morajo varovati zaupnost poslovno občutljivih podatkov, ki jih pridobijo od svojih strank, pri opravljanju dejavnosti ali nalog po tem zakonu, razen če predpis ne zahteva, da se taki podatki objavijo ali posredujejo državnim organom.

Sistemske operaterji prenosnega ali distribucijskega omrežja električne energije ali zemeljskega plina ne smejo zlorabiti takih podatkov o tretjih osebah pri zagotavljanju ali pogajanju o dostopu do omrežja.

40. člen

Sistemska obratovalna navodila urejajo obratovanje in način vodenja prenosnih in distribucijskih omrežij za električno energijo ter za zemeljski plin in distribucijskih omrežij za oskrbo s toploto oziroma z drugimi energetskimi plini. Sistemska obratovalna navodila morajo biti pregledna, objektivna in nediskriminatorna.

S sistemskimi obratovalnimi navodili se zlasti predpiše:

- tehnične in druge pogoje za varno obratovanje omrežij z namenom zanesljive in kvalitetne oskrbe z energijo;
- način zagotavljanja sistemskih storitev;
- postopke za obratovanje omrežij v kriznih stanjih;
- tehnične in druge pogoje za priključitev na omrežje;
- tehnične pogoje za medsebojno priključitev in delovanje omrežij različnih upravljalcev.

Sistemska obratovalna navodila morajo obsegati tudi določbe o stroških tehničnih ukrepov, ki so potrebni za priključitev novih proizvajalcev električne energije.

Sistemska obratovalna navodila za posamezno omrežje izda po javnem pooblastilu sistemski operater, ki na tem omrežju opravlja dejavnost sistema operaterja. Pred njihovo objavo mora pridobiti soglasje Agencije za energijo, za sistemska obratovalna navodila za prenosno oziroma distribucijsko omrežje električne energije ter za prenosno omrežje zemeljskega plina pa tudi soglasje vlade.

Oseba, ki vodi obratovanje energetskih postrojev, naprav in omrežij, mora zagotoviti varnost njihovega delovanja.

S tehničnim predpisom se lahko določi, da se domneva, da je obratovanje skladno z varnostnimi zahtevami, če ustreza zahtevam neobveznih standardov, na katere se tehnični predpis sklicuje.

Če se tehnični predpis sklicuje na standarde v skladu s prejšnjim odstavkom, minister, pristojen za energijo, v soglasju z ministrom, pristojnim za trg, v Uradnem listu Republike Slovenije objavi seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti z varnostnimi zahtevami.

Oseba, ki vodi obratovanje in uporablja standard iz šestega odstavka tega člena, mora sprejeti notranji akt, iz katerega izhaja način

uporabe standarda. Minister, pristojen za energijo s predpisom podrobneje določi vsebino notranjega akta.

Energetski inšpektor nadzira skladnost načina uporabe standarda iz šestega odstavka tega člena, kot je določen v notranjem aktu iz prejšnjega odstavka, in njegovo dejansko izvrševanje.

41. člen

Če tako zahtevajo mednarodni sporazumi ali meddržavne pogodbe, ki jih je sklenila Republika Slovenija, mora sistemski operater prenosnega omrežja opraviti tranzit energije po prenosnem omrežju pod pogoji in na način, kot je to določeno v mednarodnih sporazumih ali meddržavnih pogodbah.

Glede postopka dostopa do omrežja se za tranzit po prvem odstavku tega člena uporabljajo določbe tega zakona, ki urejajo dostop upravičenih odjemalcev do prenosnega omrežja za električno energijo oziroma plin. Dostop do omrežja za tranzit ne sme ogroziti razpoložljivih transportnih zmogljivosti za potrebe dobave energije odjemalcem v Republiki Sloveniji.

42. člen

Če pride do nenadnega in nepredvidenega pomanjkanja na trgu energije, pri tem pa je ogrožena varnost ljudi in celovitost omrežja, lahko vlada uvede ukrepe, s katerimi omeji dobavo energije določenim kategorijam odjemalcev, določi vrstni red omejitev, določi način uporabe energije in obvezno proizvodnjo energije.

Ukrepi smejo trajati najkrajši čas, ki je potreben za odpravo posledic pomanjkanja in vzpostavitev normalnega položaja na trgu energije, pri čemer morajo pristojni državni organi in izvajalci energetskih dejavnosti storiti vse, da se pomanjkanje čimprej odpravi.

Ukrepe iz prvega in drugega odstavka tega člena sprejme vlada z uredbo.

e) Oskrba z gorivi

43. člen

Pravne osebe, ki proizvajajo električno ali toplotno energijo, morajo imeti določene rezerve goriv ali določene rezervne zmogljivosti za proizvodnjo električne in toplotne energije, ki zagotavljajo zanesljivo oskrbo odjemalcev.

Vrsto in obseg rezerve goriv ali rezervnih zmogljivosti za posamezne vrste proizvodnih objektov predpiše minister, pristojen za energijo.

44. člen

Distributerji naftnih derivatov za energetske namene, predelovalci surove nafte in odjemalci naftnih derivatov, ki jih ne oskrbujejo distributerji, so dolžni zagotavljati obvezne minimalne zaloge nafte in naftnih derivatov v obsegu, ki je enak 90-dnevni povprečni porabi v predhodnem letu.

Dolžnost iz prejšnjega odstavka imajo pravne osebe iz prejšnjega odstavka tega člena, ki so v preteklem letu uvozile najmanj 25 ton surove nafte ali naftnih derivatov v energetske namene.

Za upravljanje z zalogami nafte in naftnih derivatov ter zagotovitev potrebnih skladiščnih zmogljivosti plačujejo pravne osebe iz prvega odstavka tega člena letno povračilo. Višino, način plačevanja in evidentiranje vplačil kot tudi oprostitve in nadzor nad plačevanjem predpiše vlada.

Način formiranja, rok ter upravljanje z zalogami predpiše vlada s posebno uredbo. V uredbi lahko določi, da lahko pravne osebe iz prvega odstavka tega člena izpolnijo manjši del obveznosti v naravi in da se del zalog lahko začasno ali trajno skladišči izven ozemlja Republike Slovenije.

Nadzor nad obsegom in kvaliteto zalog naftnih derivatov izvajata ministrstvo, pristojno za energijo in ministrstvo, pristojno za preskrbo.

45. člen

Izvozniki in uvozniki nafte, naftnih derivatov ter plina morajo ne glede na carinske predpise ministrstvu, pristojnemu za energijo, prijaviti vsak uvoz in izvoz nafte, naftnih derivatov in plina.

Podrobneje predpiše način prijavljanja iz prvega odstavka tega člena minister, pristojen za energijo.

f) Določbe o izvajalcih gospodarskih javnih služb

46. člen

Izvajalci gospodarskih javnih služb, določenih s tem zakonom, morajo v javnem interesu izvajati obveznosti javne službe, zlasti varnost obratovanja, zanesljivost dobave energije, zagotavljanje dobave energije in storitev pod splošnimi pogoji vsakomur, redno in trajno obratovanje, zagotavljanje predpisane kvalitete in razumne cene dobavljene energije oziroma storitev ter varovanje okolja, kar vključuje skrb

za energetska učinkovitost in ohranjanje podnebnih razmer.

Obveznosti javne službe iz prejšnjega odstavka so podrobneje določene s tem zakonom in zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, ter na njuni podlagi izdanimi predpisi ter splošnimi akti za izvrševanje javnih pooblastil.

47. člen

V času stavke morajo v izvajalcih, ki izvajajo gospodarske javne službe po tem zakonu, delavci zagotavljati tako obratovalno pripravljenost objektov, omrežij in naprav, kot je predpisano za nedelje, državne praznike in druge dela proste dneve.

Direktorji oziroma člani uprave v izvajalcih iz prejšnjega odstavka s sklepom določijo delavce, ki opravljajo naloge za zagotovitev obratovalne pripravljenosti iz prejšnjega odstavka.

Delavci iz prejšnjega odstavka, ki ne opravijo nalog iz prvega odstavka tega člena, storijo hujšo kršitev delovne discipline, za kar se jim lahko izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja.

48. člen

Sistemske operaterji prenosnih in distribucijskih omrežij:

- dajejo smernice in mnenja na prostorske akte skladno s predpisi o urejanju prostora;
- določajo projektne pogoje pred začetkom izdelave projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja;
- dajejo soglasja k projektnim rešitvam skladno s predpisi o graditvi objektov za posege, ki se nanašajo ali imajo vpliv na omrežje s katerim upravljajo.

Sistemske operaterji prenosnih in distribucijskih omrežij obveščajo ministrstvo, pristojno za energijo, o projektnih pogojih iz druge alineje prejšnjega odstavka, če so le-ti določeni za objekte s priključno električno močjo, večjo od 5 MW ali letno porabo zemeljskega plina večjo od 5 milijonov m³.

V. ENERGETSKO DOVOLJENJE

49. člen

Investitor mora pred pričetkom priprave lokacijskega načrta pridobiti energetska dovoljenje za naslednje objekte, naprave ali omrežja (v nadaljnjem besedilu: objekti):

- objekte za proizvodnjo električne energije nazivne električne moči večje od 1 MW, ki so priključeni na javno elektroenergetsko omrežje,
- objekte za skladiščenje zemeljskega plina ter terminale za utekočinjen zemeljski plin,
- objekte proizvodnje toplote nad 1 MW za daljinsko ogrevanje ali namenjeno nadaljnji prodaji,
- neposredne oskrbovalne vode v skladu s tem zakonom,
- povezovalni vod, ki prečka državno mejo,
- objekte ali zaokrožene gospodarske lokacije s priključno močjo večjo od 5 MW oziroma letno porabo zemeljskega plina večjo od 5 milijonov m³.

Energetska dovoljenje je potrebno pridobiti tudi za vsako rekonstrukcijo objektov iz prejšnjega odstavka, ki spreminja energetske parametre objekta in je obseg sprememb tak, da je za rekonstrukcijski poseg potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje.

Energetska dovoljenje zavezuje tudi vsakokratnega lastnika objekta in osebo, ki v tem objektu izvršuje energetska dejavnost (obratovalec objekta).

Imetnik energetskega dovoljenja mora za pridobitev gradbenega dovoljenja izpolniti tudi vse ostale zahteve, ki jih določajo predpisi, ki urejajo graditev objektov, in prostorski akti.

50. člen

Energetska dovoljenja izda minister, pristojen za energijo.

Z energetske dovoljenjem se določi:

- lokacija in območje, na katero se energetska dovoljenje nanaša,

- vrsta objekta, goriva ali naprave, na katere se energetska dovoljenja nanaša,
- način in pogoje opravljanja energetske dejavnosti v objektu ali napravi,
- pogoje v zvezi z objektom ali napravo po prenehanju njenega obratovanja,
- pogoje v zvezi z uporabo javnega dobra ali javne infrastrukture,
- obveznosti imetnika energetskega dovoljenja v zvezi s posredovanjem podatkov ministru, pristojnemu za energijo.

Minister, pristojen za energijo, predpiše pogoje in vsebino vloge za izdajo energetskega dovoljenja za posamezne vrste objektov, naprav in omrežja ter energetske dejavnosti, ki se v njih izvajajo, in ki se nanašajo na:

- varnost in zanesljivost delovanja objekta, naprave ali omrežja,
- vrste lokacij in območja, na katerih se bo izvajala energetska dejavnost,
- naravo primarnih virov energije,
- energetska učinkovitost delovanja objekta,
- posebne zahteve glede tehnične, kadrovske in ekonomske usposobljenosti ter finančne sposobnosti vlagatelja zahteve za energetska dovoljenja za izgradnjo in obratovanje objekta.

Ne glede na prejšnji odstavek se energetska dovoljenja za zgraditev neposrednega oskrbovalnega voda izda pod pogoji, ki so določeni v 28.a oziroma 32.b členu tega zakona.

Ministrstvo, pristojno za energijo, vodi register energetskih dovoljenj. Kadar je imetnik energetskega dovoljenja fizična oseba se v register vpišejo naslednji podatki: osebno ime imetnika dovoljenja, enotna matična števila imetnika dovoljenja in naslov stalnega ali začasnega prebivališča imetnika dovoljenja. Podatki iz registra so javni, razen enotne matične številke imetnikov dovoljenj, ki so fizične osebe.

51. člen

Če je za izvajanje energetske dejavnosti potrebno pridobiti koncesijo na naravni dobrini, se pogoje za izgradnjo ustreznih zmogljivosti določi v koncesijskem aktu, skladno s predpisom iz tretjega odstavka prejšnjega člena in tedaj posebno energetska dovoljenja ni potrebno.

52. člen

Minister, pristojen za energijo, lahko z odločbo razveljavi energetska dovoljenja:

- če investitor krši bistvene določbe energetskega dovoljenja,
- če v določenem roku ne odpravi pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene z odločbo inšpektorja,
- če so se bistveno spremenili okoljevarstveni, prostorski ali tehnološki pogoji za izdajo energetskega dovoljenja,
- če investitor ne daje državnim organom ali organom lokalnih skupnosti podatkov, potrebnih za nadzor priprave in izvedbe energetskega objekta,
- če je med izdanim uporabnim dovoljenjem za energetski objekt, na katerega se nanaša energetska dovoljenje in začetkom njegovega rednega obratovanja minilo več kot eno leto,
- če je upravljalec objekta stalno ali za čas, daljši od enega leta, prenehal z obratovanjem objekta.

Pritožba zoper odločbo o razveljavitvi energetskega dovoljenja ne zadrži izvršitve.

52.a člen

Če obseg zmogljivosti za proizvodnjo električne energije, za katere je bilo izdano energetska dovoljenje iz prve alineje prvega odstavka 49. člena tega zakona, ne zagotavlja zanesljivosti dobav električne energije, lahko za nove proizvodne zmogljivosti ali za izvedbo ukrepov varčevanja porabe električne energije ministrstvo, pristojno za energijo, ali po njegovem pooblastilu druga oseba, izvede javni razpis.

Pred začetkom postopka javnega razpisa iz prejšnjega odstavka mora ministrstvo, pristojno za energijo, ugotoviti, ali ni mogoče zanesljivosti dobav električne energije zagotoviti z ukrepi učinkovite rabe energije.

Javni razpis iz prvega odstavka tega člena je lahko izveden tudi zaradi zmanjševanja negativnih vplivov na okolje in promocije komercialno neuveljavljenih novih tehnologij.

Javni razpis se mora objaviti tudi v Uradnem listu Evropske unije. Rok za predložitev vlog (ponudb) mora biti najmanj 6 mesecev. Postopek javnega razpisa, pogoji za sodelovanje in merila za izbiro morajo biti transparentni in nediskriminatorni.

Razpis za nove zmogljivosti ali za izvajanje varčevalnih ukrepov mora natančno predpisati specifične kriterije za izbor ter določiti predvidene oblike spodbud, ki jih bodo deležni izbrani ponudniki. Med kriteriji mora biti tudi zahteva, da se z novim proizvodnim objektom povečuje konkurenčnost na trgu z električno energijo.

V javnem razpisu je treba omogočiti, da kandidat namesto nove proizvodne zmogljivosti ponudi električno energijo iz obstoječih proizvodnih zmogljivosti, ki je zagotovljena dolgoročno, če je pri tem zagotovljena enaka zanesljivost dobave.

V javnem razpisu se med pogoji za sodelovanje kandidatov na javnem razpisu določi tudi pogoje, ki jih je treba v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi izpolniti za pridobitev energetskega dovoljenja za objekt, ki je predmet javnega razpisa. Pred odločitvijo o izbiri najprimernejšega kandidata mora ministrstvo, pristojno za energijo, ugotoviti, ali ta kandidat izpolnjuje te pogoje. Izbranemu kandidatu se po dokončnosti odločitve o izbiri izda energetska dovoljenje brez posebnega ugotovitvenega postopka.

VI. VLAGANJA V ENERGETIKI

53. člen

Sistemske operaterji prenosnega ali distribucijskega omrežja za električno energijo ali zemeljski plin morajo vsaki dve leti pripraviti in objaviti pregled, ki bo vključeval manjkajoče proizvodne in transportne zmogljivosti, potrebe po medsebojni povezavi z drugimi omrežji in napoved porabe električne energije ali zemeljskega plina za naslednjih 5 let.

S pomočjo ocen iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za energijo, indikativno načrtuje in določi vrste in obseg koncesij ali energetskih dovoljenj za energetske dejavnosti.

54. člen

Izvajalci gospodarske javne službe v energetskih dejavnostih, ki so v lasti ali pretežni lasti države, morajo imeti v svojih ustanovnih aktih določila, ki omogočajo povečanje osnovnega kapitala s finančnimi vložki le s soglasjem vlade.

55. člen

Javna podjetja, ki opravljajo energetska dejavnost, lahko izdajajo dolžniške vrednostne papirje, če pridobijo predhodno soglasje vlade in če na podlagi tako pridobljenih sredstev financirajo projekte, predvidene v nacionalnem energetskem programu in razvojnem načrtu.

56. člen

Izvajalci gospodarske javne službe v energetskih dejavnostih morajo imeti v svojih ustanovnih aktih določila, ki dopuščajo pridobitev kontrolnega deleža v osnovnem kapitalu družbe posameznemu vlagatelju neposredno ali skupaj s obvladovanimi (povezanimi) družbami z nakupom ali z dokapitalizacijo le s soglasjem vlade.

VII. INFRASTRUKTURA

57. člen

Objekti, naprave in omrežja za proizvodnjo in prenos zemeljskega plina in električne energije ter distribucijo električne energije so infrastruktura.

Podrobneje določi objekte, naprave in omrežja, ki sestavljajo infrastrukturo vlada, na predlog ministra, pristojnega za energijo.

58. člen

Izvajalci energetskih dejavnosti so dolžni infrastrukturo tekoče in investicijsko vzdrževati in ustrezno škodno zavarovati.

Vlada lahko prenese v last ali upravljanje posamezne stvari iz infrastrukture, ki so v lasti države, izvajalcem energetskih dejavnosti.

Za izločitev posameznega objekta, naprave ali omrežja iz infrastrukture ali vključitev v infrastrukturo, mora izvajalec energetskih dejavnosti pridobiti soglasje vlade na predlog ministra, pristojnega za energijo, oziroma pristojnega organa lokalne skupnosti.

59. člen

Gradnja in prevzem objektov in zemljišč, ki so potrebni za prenos in distribucijo električne energije, zemeljskega plina, distribucijo toplote in oskrbo z drugimi energetskimi plini, sta v javno korist in se zanju uporabljajo določbe prvega odstavka 93. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03).

Gradnja in prevzem objektov in zemljišč, ki so potrebni za proizvodnjo električne energije, skladišča zemeljskega plina, terminal za utekočinjen zemeljski plin ali transport tekočih goriv po vodih, sta v javno korist in se zanju uporabljajo določbe drugega odstavka 93. člena

zakona o urejanju prostora.

Če investitor v 60 dneh po vročitvi ponudbe za sklenitev pogodbe o pridobitvi lastninske, stavbne pravice ali služnosti v javno korist na nepremičninah iz tega člena, te pogodbe ne uspe skleniti, vloži na njegov predlog država oziroma občina kot razlastitveni upravičenec nemudoma predlog za razlastitev oziroma omejitev lastninske pravice. Ponudba za sklenitev pogodbe mora vsebovati cenitev sodno zapriseženega cenilca.

Za prenos lastninske, stavbne pravice ali služnosti na razlaščeni nepremičnini na investitorja se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo prodajo stvarnega premoženja države.

60. člen

Infrastrukturni objekti po tem zakonu se lahko prodajo, kako drugače odsvojijo ali obremenijo le s predhodnim soglasjem vlade oziroma lokalne skupnosti, če to ne nasprotuje njihovemu namenu.

Pogodba, sklenjena v nasprotju z določbami prejšnjega odstavka, je nična.

Na objektih, napravah ali napeljavah, ki sestavljajo infrastrukturo, ni mogoče pridobiti lastninske pravice s priposestvanjem.

61. člen

Na objekte, naprave ali napeljave, ki sestavljajo infrastrukturo, ni mogoče poseči z izvršbo.

Za zagotovitev nemotenega obratovanja in vzdrževanja mora lastnik nepremičnine, preko katere je nujno potreben dostop do infrastrukture, proti pravični odškodnini dovoliti dostop do infrastrukture.

Z namenom zagotavljanja gospodarskih javnih služb na področju energetike vlada z uredbo določi vrste vzdrževalnih del v javno korist na objektih, napravah in omrežjih, ki so potrebna za prenos in distribucijo električne energije, zemeljskega plina, distribucijo toplote in oskrbo z drugimi energetske plini skladno z določbami zakona, ki ureja graditev objektov.

VIII. STEČAJ

62. člen

Za javna podjetja, ki opravljajo gospodarsko javno službo po tem zakonu, se stečaj ne more uvesti.

Za obveznosti izvajalca gospodarske javne službe v lasti države oziroma lokalne skupnosti odgovarjata subsidiarno Republika Slovenija oziroma lokalna skupnost.

63. člen

Po uvedbi stečaja v izvajalcu gospodarske javne službe se mora zagotoviti izvajanje dejavnosti v celotnem obsegu in se za izvajanje obsega dejavnosti ne uporabljajo določbe 126. in 127. člena ter 133. do 136. člena zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Uradni list RS, št. 67/93, 39/97 in 52/99).

64. člen

Stečajni upravitelj mora poskrbeti, da se izvajanje gospodarske javne službe izvaja v neokrnjenem obsegu.

Stečaj izvajalca gospodarske javne službe se ne glede na 3. točko prvega odstavka 146. člena zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, lahko opravi le s prodajo celotnega podjetja.

Kupec z nakupom podjetja, ki izvaja gospodarsko javno službo, prevzame v celoti tudi vse obveznosti pod enakimi pogoji, kot jih je prevzelo podjetje v stečaju.

IX. UČINKOVITA RABA IN OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

65. člen

Učinkovita raba energije in spodbujanje rabe obnovljivih virov energije sta sestavna dela energetske politike.

Ekonomsko opravičljivi ukrepi za izrabo varčevalnih potencialov energije in za izrabo obnovljivih virov energije so pri izvajanju energetske politike enako pomembni kot zagotavljanje zadostne oskrbe z energijo na osnovi neobnovljivih virov energije.

Ob enakih stroških za izrabo varčevalnih potencialov na strani rabe ali za zagotavljanje novih zmogljivosti za isti obseg energije imajo prednost ukrepi za doseg varčevalnih potencialov.

Spodbujanje ukrepov učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije izvaja država s programi: izobraževanja, informiranja,

osveščanja javnosti, energetskim svetovanjem, spodbujanjem energetskih pregledov, spodbujanjem lokalnih energetskih konceptov, pripravo standardov in tehničnih predpisov, fiskalnimi ukrepi, finančnimi spodbudami in drugimi oblikami spodbud.

Energetsko svetovanje za učinkovito rabo v široki rabi se lahko organizira z mrežo energetsko-svetovalnih pisarn.

Učinkovitost zgoraj omenjenih dejavnosti se preverja z njihovo sistematično in strokovno podprto evaluacijo. Postopek evaluacije določi minister, pristojen za energijo.

66. člen

Ministrstvo, pristojno za energijo, izvaja na nacionalnem nivoju naslednje naloge:

- izvaja programe za spodbujanje učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije,
- pripravlja predloge in izvaja državno spodbujanje učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije,
- pripravlja predloge ustreznih predpisov, ki spodbujajo učinkovito rabo energije in izrabo obnovljivih virov energije,
- spremlja energetsko učinkovitost in realizacijo varčevalnih potencialov in izrabe obnovljivih virov ter s tem povezano zmanjšanje obremenitev okolja,
- sodeluje na mednarodni ravni na področju učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije,
- spodbuja delovanje nevladnih organizacij, ki v javnem interesu delujejo na področju energetike.

Lokalne skupnosti izvajajo programe učinkovite rabe energije in izrabe obnovljivih virov energije v okviru svojih pristojnosti na osnovi izdelanih lokalnih energetskih konceptov. Za izvajanje teh programov lahko lokalna skupnost pridobi državne spodbude, če ima izdelan lokalni energetski koncept.

66.a člen

Programe, ki zmanjšujejo rabo energije iz posameznih omrežij oziroma povečujejo učinkovitost njene rabe in izrabo obnovljivih virov energije, opravljajo po javnem pooblastilu izvajalci gospodarskih javnih služb po tem zakonu.

67. člen

Dobavitelji električne energije, zemeljskega plina ali toplote, morajo najmanj enkrat letno informirati odjemalce o gibanjih in značilnostih porabe energije. Pri tem lahko pripravijo programe, ki na primeren način spodbujajo in usmerjajo odjemalce k učinkoviti rabi dobavljene energije in izrabi varčevalnih potencialov.

Dobavitelji lahko te programe izvajajo na principu ekonomskih načel ali pa so programi spodbujevalne narave. Kolikor so programi spodbujevalne narave, se stroški zanje lahko pokrijejo iz cene za energijo. V takih primerih mora na program in z njim povezane stroške dati soglasje minister, pristojen za energijo.

Dobavitelji, ki izvajajo spodbujevalne programe na področju učinkovite rabe energije, morajo po odobritvi letno poročati ministru, pristojnemu za energijo, o učinkih izvajanih programov in predložiti natančen obračun stroškov.

68. člen

Proizvajalci in uvozniki proizvodov, ki za svoje delovanje rabijo goriva ali električno ali toplotno energijo, morajo v tehnični specifikaciji proizvoda navesti porabo goriv ali energije za obratovanje naprave za tipične pogoje obratovanja. Pri tem lahko proizvode opremijo z nalepko o energijski učinkovitosti, ki kupce obvešča o porabi energije in drugih značilnostih proizvodov, pomembnih za njihovo energijsko učinkovitost.

Minister, pristojen za energijo, predpiše obliko in vsebino nalepke, način merjenja in določanja porabe energije in drugih značilnosti proizvoda ter način kategoriziranja proizvoda glede na njegovo energijsko učinkovitost.

Minister, pristojen za energijo, lahko predpiše minimalno energijsko učinkovitost naprav, ki za svoje delovanje rabijo goriva ali toplotno in električno energijo.

S predpisom iz drugega odstavka tega člena se lahko določi, da so nalepke za določene vrste proizvodov obvezne.

S predpisom iz tretjega odstavka tega člena se lahko določi, da na trgu ne sme biti proizvodov, ki ne izpolnjujejo zahtev o minimalni energijski učinkovitosti.

Za določitev organizacij, pooblaščenih za ugotavljanje skladnosti proizvoda z deklariranimi lastnostmi, ter glede nadzora nad to skladnostjo, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja tehnične zahteve za proizvode in ugotavljanje skladnosti.

Določbe tega člena se smiselno uporabljajo tudi za druge oznake proizvodov in objektov, kot je znak energetske učinkovitosti in energetska izkaznica zgradb.

Določba prvega odstavka ne velja za tiste naprave, ki rabijo avtonomne vire energije, kot so baterije in fotonapetostni pretvorniki.

X. RAZMERJA MED IZVAJALCI GOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽB IN ODJEMALCI

69. člen

Izvajalci gospodarskih javnih služb na področju energetike morajo svojo organiziranost in delovanje opravljati tako, da lahko ves čas sprejemajo informacije odjemalcev o motnjah pri dobavi energije in da na zahtevo odjemalca motnjo, ki mu onemogoča odjem energije v ustrezni količini in kakovosti, odpravijo takoj, ko je to mogoče, oziroma najkasneje v roku, ki ga določajo splošni pogoji dobave.

V primeru okvar omrežja večjega obsega zaradi naravnih havarij sistemski operater distribucijskega omrežja sanacijo omrežja izvaja po prioriteti napetostnih nivojev in v skladu s posebnimi načrti za zaščito in reševanje.

70. člen

Uporabniki omrežja imajo pravico priključiti svoje porabniške energetske objekte in naprave (električne energije, toplote in plinov) na omrežje, na katerem se izvaja gospodarska javna služba po tem zakonu.

Splošne pogoje za dobavo in odjem električne energije iz prenosnega in distribucijskega omrežja in zemeljskega plina iz prenosnega omrežja sprejme po javnem pooblastilu sistemski operater po pridobitvi soglasja vlade. Vlada izda soglasje po predhodni pridobitvi mnenja Agencije za energijo.

Splošne pogoje za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja, toplote iz distribucijskega omrežja in za oskrbo z drugimi plini iz omrežij sprejme po javnem pooblastilu sistemski operater s soglasjem lokalne skupnosti ali organa iz 35. člena tega zakona. Splošni pogoji iz prejšnjega stavka morajo biti skladni z metodologijo, ki jo določi Agencija za energijo po predhodnem soglasju vlade. K splošnim pogojem za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja mora sistemski operater pred njihovo izdajo pridobiti soglasje Agencije za energijo.

V splošnih pogojih za dobavo in odjem morajo biti določeni ukrepi varstva potrošnikov, ki se nanašajo na vsebino pogodbe med dobaviteljem in odjemalcem, zagotavljanje ustreznega vnaprejšnjega opozorila o spremembi pogodbe in podatkov o tarifi in cenah, pravico odjemalca do zamenjave dobavitelja brez plačila stroškov, različne možnosti plačila energije, postopke odločanja o njihovih pritožbah ter njihovo pravico iz 23.c člena tega zakona.

V splošnih pogojih za dobavo in odjem morajo biti določeni ukrepi, ki jih mora izvesti sistemski operater pred ustavitvijo dobave gospodinjskemu odjemalcu iz razloga navedenega v šesti alineji prvega odstavka 76. člena tega zakona.

71. člen

Za vsako posamezno priključitev na energetska omrežja ali njeno spremembo mora uporabnik omrežja pridobiti soglasje za priključitev. Pogoje za soglasje za priključitev določajo splošni pogoji za dobavo in odjem iz drugega in tretjega odstavka prejšnjega člena.

O izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča po javnem pooblastilu sistemski operater z odločbo v upravnem postopku.

Uporabnik omrežja nima pravice do priključitve:

- če ne izpolnjuje predpisanih pogojev za priključitev,
- če bi zaradi priključitve prišlo do večjih motenj v oskrbi ali
- če bi priključitev operaterju omrežja povzročila nastanek nesorazmernih stroškov.

V primeru iz tretje alineje prejšnjega odstavka ima uporabnik omrežja pravico do priključitve v skladu s splošnimi pogoji iz prejšnjega člena, če se odloči, da bo sam kril nesorazmerno visoke stroške.

O pritožbi zoper odločbo o izdaji ali zavrnitvi soglasja za priključitev odloča Agencija za energijo oziroma župan občine, če gre za priključitev na omrežje za oskrbo s toploto oziroma z drugim energijskim plinom.

O številu pritožb, o katerih skladno s prejšnjim odstavkom odloča župan, mora občina enkrat letno obvestiti Agencijo za energijo, ki vodi evidenco navedenih pritožb.

72. člen

Uporabnik omrežja mora zaprositi za novo soglasje za priključitev, če se spremenijo osnovni parametri priključka, glede katerega je bilo izdano soglasje.

Če imetnik soglasja za priključitev umre (fizična oseba) ali preneha (pravna oseba), če gre za spremembo gradbenega dovoljenja iz razloga spremembe investitorja ali zaradi pravnega prometa z objektom v času med izdajo soglasja in priključitvijo, se soglasje za priključitev lahko prenese na pravno ali fizično osebo, ki na podlagi navedenih sprememb pridobi te objekte, naprave ali napeljave.

Novi uporabnik mora najkasneje v tridesetih dneh po prejemu sodne oziroma upravne odločbe ali sklenitve pogodbe o nastali spremembi obvestiti sistemskega operaterja in o tem predložiti ustrezne dokaze, sicer mora zaprositi za novo soglasje za priključitev.

73. člen

V posebnih primerih obstoječih zaokroženih gospodarskih kompleksov lahko sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja sklene pogodbo o dobavi energije s posrednikom.

Posrednik mora za opravljanje svoje dejavnosti izpolnjevati enake pogoje kot sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja, in mora zagotoviti dobavo energije končnim odjemalcem pod pogoji, ki niso manj ugodni, kot bi bili pogoji oskrbe z energijo neposredno iz omrežja.

74. člen

Energetski objekti, naprave in napeljave morajo izpolnjevati predpisane tehnične normative ali druge pogoje, s katerimi se zagotavlja njihovo nemoteno delovanje ter varnost ljudi in premoženja.

Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja sme začasno odkloniti priključitev novih energetskih objektov, naprav in napeljav na svoje omrežje, oziroma sme začasno prekiniti dobavo energije, če ugotovi, da objekti, naprave ali omrežje ne izpolnjujejo predpisanih tehničnih normativov ali drugih pogojev.

Priključitev na svoje omrežje izvede sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja šele, ko ugotovi, da so odpravljene pomanjkljivosti.

75. člen

Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja sme začasno prekiniti dobavo energije zaradi:

- rednega ali izrednega vzdrževanja,
- pregledov ali remontov,
- preizkusov ali kontrolnih meritev,
- razširitev omrežja.

Za predvideno prekinitve mora sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja izbrati čas, ki čim manj prizadene odjemalca energije.

Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja mora o predvideni prekinitvi pravočasno obvestiti odjemalce v pisni obliki, v primeru da gre za širši krog odjemalcev pa preko sredstev javnega obveščanja vsaj 48 ur pred prekinitvijo.

(Opomba: v uvodnem besedilu prvega odstavka tega člena so upoštevane določbe 2. ter 12. in 25. člena EZ-A)

76. člen

Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja ustavi uporabniku omrežja prenos ali distribucijo energije po predhodnem obvestilu, če le-ta v roku, določenem v obvestilu, ne izpolni svoje obveznosti in sicer v naslednjih primerih, če uporabnik omrežja:

- moti dobavo energije drugim uporabnikom,
- odreče ali onemogoči osebam, ki imajo pooblastilo sistemskega operaterja, dostop do vseh delov priključka, do zaščitnih in merilnih naprav in do energetskih objektov, naprav ali napeljav, kadar obstaja sum, da te naprave povzročajo motnje,
- brez soglasja sistemskega operaterja priključi na omrežje svoje energetske naprave ali napeljave, ali če omogoči prek svojih energetskih naprav priključitev energetskih naprav drugih uporabnikov,
- na opomin dobavitelja ne zniža odjema oziroma oddaje moči oziroma količine na dogovorjeno vrednost v zahtevanem roku,
- onemogoča pravilno registriranje obračunskih količin, ali če uporablja energijo brez zahtevanih oziroma dogovorjenih merilnih naprav ali mimo njih,
- ne plača odstopanj ali cene za uporabo omrežij v roku, določenem v skladu s splošnimi pogoji za dobavo in odjem energije,

- v roku, ki ga določi sistemski operater oziroma pristojni inšpekcijski organ, ne odstrani oziroma ne zniža do dovoljene meje motenj, ki jih povzročajo njegovi objekti, naprave ali napeljave ali odjemalci,
- ne izpolnjuje pogojev za dostop do omrežja.

Sistemski operater ne sme ustaviti dobave energije pod količino, ki je glede na okoliščine (letni čas, bivalne razmere, kraj prebivanja, premoženjsko stanje...) nujno potrebna, da ne pride do ogrožanja življenja in zdravja odjemalca in oseb, ki z njim prebivajo. Vsi stroški, ki zaradi tega nastanejo pri dobavitelju se pokrijejo iz cene za uporabo omrežij.

77. člen

Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja ustavi uporabniku omrežja prenos ali distribucijo energije brez predhodnega obvestila, če:

- uporabnik z obratovanjem svojih energetskega objektov, naprav ali napeljav ogroža življenje ali zdravje ljudi ali ogroža premoženje,
- uporabnik ob pomanjkanju energije ne upošteva posebnih ukrepov o omejevanju odjema energije iz omrežja.

78. člen

Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja je dolžan uporabnika omrežja, ki mu je bila ustavljena dobava energije, na njegove stroške ponovno priključiti na omrežje, ko ugotovi, da je uporabnik omrežja odpravil razloge za ustavitev dobave energije.

Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja, ki je uporabniku omrežja neutemeljeno ustavil ali prekinil prenos ali distribucijo energije, mora v roku 24 ur na svoje stroške znova priključiti objekte, naprave ali napeljave uporabnika omrežja na svoje omrežje, računajoč od takrat, ko se ugotovi neutemeljena ustavitev ali prekinitve prenosa ali distribucije energije.

79. člen

Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja ima pravico do povračila škode, ki je nastala zaradi ravnanj uporabnika omrežja, zaradi katerih mu je ustavil prenos ali distribucijo po predhodnem obvestilu oziroma brez predhodnega obvestila.

Uporabnik omrežja, ki mu je sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja neutemeljeno ustavil ali prekinil prenos ali distribucijo energije, ima pravico do povračila škode, ki mu je bila s tem povzročena.

XI. AGENCIJA ZA ENERGIJO

80. člen

Za nadzor nad delovanjem trga z električno energijo in zemeljskim plinom se s tem zakonom ustanovi Agencija Republike Slovenije za energijo (v nadaljnjem besedilu: Agencija za energijo) kot neodvisna organizacija.

Agencija za energijo je javna agencija. Ustanovitelj Agencije za energijo je Republika Slovenija. Pravice ustanovitelja izvršuje vlada.

Za Agencijo za energijo se uporabljajo določbe zakona, ki ureja javne agencije, razen glede vprašanj, ki jih ta zakon ureja drugače.

81. člen

Agencija za energijo opravlja regulatorne, razvojne in strokovne naloge na energetske področju z namenom, da zagotovi pregledno in nepristransko delovanje trga z električno energijo in zemeljskim plinom v interesu vseh udeležencev.

Agencija za energijo je dolžna pri sprejemanju splošnih aktov v skladu s tem zakonom pridobiti in primerno upoštevati mnenje zainteresirane javnosti.

82. člen

Sredstva za ustanovitev in poslovanje Agencije za energijo se zagotavljajo iz proračuna in lastnih virov ter iz deleža cene za uporabo omrežja, ki ga vsako leto določi vlada.

83. člen

Organa Agencije za energijo sta direktor in svet Agencije za energijo.

Direktor ali član sveta Agencije za energijo ne sme biti zaposlen ali opravljati kakršnegakoli dela v organizacijah, ki opravljajo katero od energetske dejavnosti in ne sme imeti nobene funkcije v takih organizacijah.

Direktor ali član sveta Agencije za energijo, njegov zakonec ali izvenzakonski partner ter sorodnik v ravni vrsti do vključno drugega kolena ne sme imeti lastniških deležev v organizaciji, ki opravlja energetske dejavnost ali v organizaciji, ki ima lastniški delež v taki organizaciji.

Določbe tega odstavka se ne uporabljajo za lastniške deleže, pridobljene z lastniškimi certifikati v postopku lastniškega preoblikovanja družbene lastnine.

Poleg razlogov, določenih v zakonu, ki ureja javne agencije, vlada razreši direktorja Agencije za energijo ali člana sveta Agencije za energijo tudi v primeru:

- če mu je odvzeta opravilna sposobnost ali postane zdravstveno nesposoben za opravljanje dela;
- če nastopi razlog iz drugega odstavka tega člena;
- če nastopi razlog iz tretjega odstavka tega člena, razen če direktor ali član sveta Agencije za energijo ni mogel vplivati na ravnanje zakonca, izvenzakonskega partnerja ali sorodnika, hkrati pa je mogoče pričakovati, da to ne bo vplivalo na neodvisnost njegovega odločanja;
- če je pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje na zaporno kazen ali za povzročitev gospodarske škode.

84. člen

Za odločanje v posamičnih zadevah lahko direktor pooblasti osebo v Agenciji za energijo, ki izpolnjuje pogoje za odločanje v upravnem postopku.

Agencija za energijo odloča v posamičnih zadevah v upravnem postopku, če ta zakon ne določa drugače.

Razen v postopku izdaje licence je rok za izdajo odločbe Agencije za energijo v primerih, ko ni potreben poseben ugotovitveni postopek, dva meseca od vložitve popolne vloge. V primerih, ko je potrebno izvesti poseben ugotovitveni postopek, je rok za izdajo odločbe štiri mesece od vložitve popolne vloge.

Pri odločanju o pritožbi zoper odločbo Agencije za energijo, izdano na prvi stopnji, lahko pristojno ministrstvo odločbo le odpravi, ne more pa je spremeniti oziroma nadomestiti s svojo odločbo. Pritožba zoper odločbo Agencije za energijo ne zadrži njene izvršitve.

Agencija za energijo opravlja upravno izvršbo svojih odločb.

85. člen

V primeru, da je s tem zakonom določeno, da k splošnim aktom za izvrševanje javnih pooblastil, ki jih izdaja Agencija za energijo, daje soglasje vlada, se tako soglasje objavi skupaj s splošnim aktom.

Če vlada soglasje k splošnemu aktu Agencije za energijo iz prejšnjega odstavka zavrne, se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije le sklep o zavrnitvi skupaj z obrazložitvijo.

86. člen

Agencija za energijo najmanj enkrat letno najkasneje do 30. junija za preteklo leto predloži vladi poročilo o svojem delu in stanju na področju energetike.

Poročilo iz prejšnjega odstavka mora obsegati tudi:

- podatke o alokaciji čezmejnih zmogljivosti;
- podatke o mehanizmih za odpravljanje prenatrpanosti v prenosnem in distribucijskih omrežjih;
- čas, ki ga potrebujejo sistemski operaterji za priključitev in popravila;
- podatke o dostopu do omrežij in do skladišča zemeljskega plina oziroma terminala za utekočinjen zemeljski plin;
- podatke o priključitvi novih proizvajalcev električne energije na omrežje;
- podatke o ločenih obračunih iz 38. člena tega zakona;
- podatke o izvajanju nalog sistemskih operaterjev iz 22., 23.a, 31. in 31.a člena tega zakona;
- oceno stopnje preglednosti in konkurenčnosti na trgu električne energije in zemeljskega plina;
- podatke o deležu posameznih proizvodnih virov v celotni strukturi električne energije posameznega dobavitelja v preteklem letu.

Poročilo iz prvega odstavka Agencija za energijo objavi na javnosti dostopen način. Pred objavo se iz poročila izločijo osebni podatki.

Agencija za energijo enkrat letno najkasneje do 31. julija, poroča Komisiji Evropskih skupnosti o morebitnem prevladujočem položaju na trgu z električno energijo, okoriščenju in zatiranju konkurence. Poročilo mora vsebovati tudi pregled spremembe lastništva podjetij in ukrepov

na državni ravni, s katerimi država zagotavlja zadostno število udeležencev trga, ali ukrepov, s katerimi država spodbuja povečevanje čezmejne izmenjave in konkurenco.

Poročilo iz prejšnjega odstavka mora biti najmanj 30 dni pred posredovanjem Komisiji Evropskih skupnosti predloženo vladi.

87. člen

Agencija za energijo ima naslednje naloge:

a) izdaja splošne akte za izvrševanje javnih pooblastil o:

- metodologiji za obračunavanje omrežnine,
- metodologiji za določitev omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov in sistema obračunavanja teh cen,
- metodologiji za določitev splošnih pogojev za dobavo in odjem zemeljskega plina iz distribucijskega omrežja,
- metodologiji za določitev splošnih pogojev za dobavo in odjem toplote iz distribucijskega omrežja in za oskrbo z drugimi plini iz omrežij,
- metodologiji za pripravo tarifnih sistemov,
- načinu določanja deležev posameznih proizvodnih virov in načinu njihovega prikazovanja;

b) daje soglasje k:

- pravilom dodeljevanja zmogljivosti povezovalnih vodov,
- omrežnini za uporabo omrežij zemeljskega plina,
- sistemskim obratovalnim navodilom,
- splošnim pogojem za dobavo in odjem električne energije iz prenosnega in distribucijskega omrežja ter zemeljskega plina iz prenosnega in (oziroma mnenje) distribucijskega omrežja,
- tarifnemu sistemu za električno energijo za tarifne odjemalce,
- pravilom za delovanje izravnalnega trga z zemeljskim plinom, pravilom za obračun odstopanj prevzema in predaje zemeljskega plina in pravilom za evidentiranje sklenjenih pogodb za oskrbo z zemeljskim plinom,
- pravilom za izvajanje izravnalnega trga z električno energijo;

c) določa:

- omrežnino za uporabo elektroenergetskih omrežij,
- upravičene stroške in druge elemente omrežnine za elektroenergetska omrežja;

d) odloča:

- o izdaji in odvzemu licenc,
- v sporih iz 88. člena tega zakona;

e) nadzira:

- neodvisnost sistemskih operaterjev,
- čas, potreben za popravila prenosnih in distribucijskih omrežij,
- čas, potreben za priključitev na omrežje,
- objavo informacij o interkonektorjih, izkoriščenosti omrežja in dodelivi zmogljivosti, pri čemer se podatki obravnavajo kot zaupni,
- roke, pogoje in tarife za priključitev novih proizvajalcev,
- učinkovito ločitev distribucije in prenosa od proizvodnje in dobave ter
- stopnjo transparentnosti in stopnjo konkurenčnosti trga z zemeljskim plinom in električno energijo;

f) presoja upravičenosti stroškov izvajanja sistemskih storitev po kriterijih, ki jih uporablja za oceno stroškov operaterja omrežij;

g) v primeru, da operater omrežja zakupi, najame ali drugače pridobi v obratovanje, upravljanje in razvoj omrežje, del omrežja ali objekte, povezane v omrežje in potrebne za delovanje omrežja, Agencija za energijo presoja upravičenost stroškov lastnika navedenih objektov po istih kriterijih za upravičenost, kot jih uporablja za oceno stroškov operaterja;

h) sodeluje s pristojnimi organi in inšpekcijami;

i) pripravlja letna poročila in druga poročila, ki jih predloži vladi, ter informacije za javnost;

j) opravlja druge naloge, določene z zakonom in ustanovitvenim aktom.

87.a člen

Če sistemski operater nima s predpisi in splošnimi akti Agencije za energijo usklajenega splošnega akta, h kateremu daje po tem zakonu soglasje Agencija za energijo, lahko Agencija za energijo s svojim splošnim aktom uredi vprašanja, ki jih sistemski operater ni uredil.

Če sistemski operater nima s predpisi in splošnimi akti Agencije za energijo usklajenega splošnega akta, h kateremu daje po tem zakonu soglasje vlada, mora Agencija za energijo pripraviti splošni akt, s katerim uredi vprašanja, ki jih sistemski operater ni uredil, in ga predložiti v sprejem vladi.

Akti iz tega člena veljajo do uveljavitve ustreznega splošnega akta sistema operaterja.

87.b člen

Vsaka oseba, ki izkaže pravni interes v zvezi s splošnim aktom iz točke a) 87. člena tega zakona, lahko v dveh mesecih po njegovi objavi zahteva od Agencije za energijo, da njegovo vsebino ali njegov posamezen del ponovno preizkusi. V zahtevi za ponovni preizkus mora izkazati pravni interes in jasno navesti razloge, zaradi katerih zahteva ponovni preizkus splošnega akta.

Agencija za energijo v dveh mesecih od prejema zahteve iz prejšnjega odstavka opravi ponovni preizkus in vlagatelja obvesti o svojih ugotovitvah.

87.c člen

Agencija za energijo mora pred objavo splošnega akta, ki ureja izvajanje mednarodno dogovorjenih obveznosti izvajalcev gospodarskih javnih služb po tem zakonu, pridobiti soglasje vlade.

88. člen

Agencija za energijo v skladu s tem zakonom odloča v upravnem postopku na prvi stopnji v sporih med uporabniki omrežja oziroma zainteresiranimi osebami (v nadaljnjem besedilu: upravičenci) ter sistemskimi operaterji oziroma organizatorjem trga v posamičnih zadevah, ki izvirajo iz:

a) dostopa do omrežij,

b) obračunane cene za uporabo omrežij,

c) zatrevane kršitve splošnih dobavnih pogojev in sistemskih obratovalnih navodil,

d) ugotovljenih odstopanj in zneskov za pokrivanje stroškov izravnave odstopanj ter kršitev splošnih aktov, ki urejajo odstopanja in njihovo izravnavo.

Agencija za energijo v skladu s tem zakonom odloča v upravnem postopku o pritožbi zoper odločbo o soglasju za priključitev iz 71. člena tega zakona.

Pred sprožitvijo postopka iz prvega odstavka tega člena mora upravičenec vložiti pisno zahtevo na sistema operaterja za odpravo zatrevane nezakonitosti ali nepravilnosti. Sistemski operater mora na zahtevo pisno odgovoriti in navesti razloge za svojo odločitev najkasneje v dveh mesecih od vložitve zahteve s strani upravičenca.

Zahtevo za odločanje v skladu s prvim odstavkom tega člena lahko vloži samo upravičenec, katerega zahteva je bila v celoti ali deloma zavrnjena s strani sistema operaterja ali mu sistemski operater pisno ni odgovoril v skladu z roki iz prejšnjega odstavka. Rok za vložitev zahteve je petnajst dni od vročitve pisnega odgovora s strani sistema operaterja oziroma od poteka roka za odgovor iz prejšnjega odstavka.

V primeru, da je vloga za odločanje skladno s prvim odstavkom tega člena vložena na Agencijo za energijo v nasprotju s tretjim in četrtem odstavkom tega člena, jo Agencija za energijo zavrne kot nedovoljeno oziroma kot prepozno.

Agencija za energijo lahko po prejemu zahteve z odločbo za določen čas zadrži sklepanje pogodb, ki so povezane s postopkom, ki ga

vodi, če je to nujno potrebno za varstvo pravic prizadetega upravičenca in sorazmerno glede na potrebe delovanja trga in oskrbe z energijo.

Pri svojem odločanju skladno s prvim odstavkom tega člena lahko Agencija za energijo z odločbo ugotovi nezakonitost določenega ravnanja in z odločbo naloži sistemskemu operaterju sprejem ustreznih ukrepov ter sklenitev ustreznih pogodb za odpravo nezakonitosti oziroma neskladnosti s predpisi ter s splošnimi in posamičnimi akti, izdanimi za izvrševanje javnih pooblastil.

Pogodbe, ki so sklenjene v nasprotju z odločbo Agencije za energijo iz šestega in sedmega odstavka tega člena, so nične.

89. člen

Izvajalci energetske dejavnosti so dolžni dajati Agenciji za energijo vse podatke, ki so potrebni za izvajanje njenih nalog po 87. in prejšnjem členu tega zakona.

Obveznost iz prejšnjega odstavka velja tudi za organe lokalnih skupnosti, če je to potrebno za izvrševanje pristojnosti Agencije za energijo po tem zakonu.

Način dajanja podatkov s strani izvajalcev energetske dejavnosti, določenih v prvem odstavku tega člena, lahko Agencija za energijo predpiše s splošnim aktom.

89.a člen

Naloge nadzora nad uporabniki omrežij in sistemskimi operaterji po tem zakonu, v okviru pristojnosti Agencije za energijo, izvajajo pooblašene osebe Agencije za energijo (v nadaljevanju: pooblašene osebe).

Osebe iz prejšnjega odstavka, ki jih pooblasti direktor Agencije za energijo, morajo izpolnjevati pogoje, ki jih zakon, ki ureja inšpekcijski nadzor, predpisuje za inšpektorja.

Pooblašene osebe imajo pooblastila, da v okviru pristojnosti Agencije za energijo pridobijo vpogled v vso dokumentacijo, s katero razpolagajo uporabniki omrežij in sistemski operaterji in ki je povezana z delovanjem energetskega trga, vključno s pravico do vpogleda v vse s tem povezane pogodbe sistemskih operaterjev in uporabnikov omrežja.

O izvedenih ukrepih so pooblašene osebe dolžne obveščati svet Agencije za energijo.

XII. TARIFNI SISTEM

a) Splošno

90. člen

Na podlagi tarifnega sistema se obračunava naslednja dobavljena energija iz energetske omrežij:

- elektrika na prenosnem omrežju, razen za upravičene odjemalce;
- elektrika na distribucijskem omrežju, razen za upravičene odjemalce;
- zemeljski plin na prenosnem omrežju, razen za upravičene odjemalce;
- zemeljski plin in drugi energetski plini na distribucijskem omrežju, razen za upravičene odjemalce;
- toplota na distribucijskem omrežju.

91. člen

Tarifni sistem je predpis, ki določa elemente za obračunavanje dobavljene energije za različne skupine odjemalcev glede na moč, vrsto in karakteristiko odjema, kvaliteto ter druge elemente.

Tarifne postavke so v denarni vrednosti izraženi elementi tarifnega sistema, ki omogočajo izračun cene energije v obračunskem obdobju.

Tarifni sistem lahko določa tarifne postavke v različnih višinah odvisno od sezone in dnevne dinamike odjema.

92. člen

Tarifna postavka, ki jo plačujejo odjemalci energije v posamezni tarifni skupini je na posameznem omrežju enaka.

Sistemski operater prenosnega ali distribucijskega omrežja sme s posameznimi odjemalci v tarifnih skupinah dogovoriti ugodnejše pogoje, če tak odjemalec s prilagajanjem svojega odjema prispeva k ugodnejši obremenitvi energetskega omrežja; pri tem mora odjemalce z enakim prilagajanjem obravnavati enako.

93. člen

Dobavitelj energije iz omrežja mora energijo meriti vsakemu odjemalcu.

Tarifni sistem lahko določa, da se dobavljeno energijo obračunava enkrat letno ali v krajšem časovnem obdobju, v vmesnem času pa odjemalec plačuje akontacije.

Na zahtevo odjemalca mora dobavitelj v vsakem trenutku obračunati dobavljeno energijo.

94. člen

Če tehnične možnosti v obstoječih večstanovanjskih hišah ne dopuščajo merjenja dobavljene energije vsakemu posameznemu odjemalcu, se ti dogovorijo za način delitve stroškov. Do sklenitve dogovora se upošteva kot ključ delitve stanovanjska površina.

Dogovor o načinu delitve stroškov toplote se lahko sklene na podlagi proporcionalnih razmerij ali dodatne vgraditve posebnih merilnih naprav, ki omogočajo indikacijo dejanske porabe energije pri posameznem odjemalcu.

Kolikor se odjemalci odločijo za dodatno vgraditev posebnih merilnih naprav, morajo upoštevati predpis, ki določa način merjenja in obračun stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih zgradbah z več odjemalci.

Predpis iz prejšnjega odstavka izda minister, pristojen za energijo.

94.a člen

Obvezno metodologijo za pripravo tarifnih sistemov določi Agencija za energijo s splošnim aktom, h kateremu da soglasje vlada.

b) Tarifni sistem in cene posameznih vrst energije**95. člen**

Tarifni sistem za električno energijo pripravi dobavitelj električne energije tarifnim odjemalcem in objavi potem, ko da nanj soglasje Agencija za energijo.

96. člen

Tarifni sistem za zemeljski plin na distribucijskem omrežju izdela in javno objavi dobavitelj tarifnim odjemalcem potem, ko da nanj soglasje pristojni organ lokalne skupnosti oziroma organ iz 35. člena tega zakona.

97. člen

Tarifni sistem za toploto na distribucijskem omrežju in dobavo drugih energetskih plinov iz omrežja izdela in javno objavi sistemski operater distribucijskega omrežja potem, ko da nanj soglasje pristojni organ lokalne skupnosti oziroma organ iz 35. člena tega zakona.

Višino tarifnih postavk za toploto na distribucijskem omrežju in dobavo drugih energetskih plinov iz omrežja izdela in javno objavi sistemski operater distribucijskega omrežja potem, ko da nanj soglasje pristojni organ lokalne skupnosti oziroma organ iz 35. člena tega zakona.

XIII. INŠPEKCIJSKI NADZOR IN VARNOST OBRATOVANJA**98. člen**

Po tem zakonu zadeve inšpekcijskega nadzora opravlja energetska inšpekcija pri ministrstvu, pristojnem za energijo.

99. člen

Temeljna naloga energetske inšpekcije je zagotoviti varno in zanesljivo obratovanje energetskih naprav, napeljav in postrojenj.

Energetska inšpekcija je pristojna izvajati nadzor nad tem ali pravne osebe ali posamezniki pri svojem delu upoštevajo zakone, tehnične predpise, standarde in druge predpise, ki veljajo za področje elektroenergetike ter za področje termoeenergetike, plinovodnih in naftovodnih omrežij in tlačnih posod.

Za področje elektroenergetike energetska inšpekcija izvaja nadzor pri izdelavi, izgradnji, funkcionalnih in zagonskih preizkusih, poskusnem obratovanju in uporabi objektov, postrojev, vodov, naprav in napeljav, ki so namenjeni proizvodnji, prenosu, razdelitvi, merjenju, zaščiti in porabi električne energije, in sicer:

- pri napravah za proizvodnjo električne energije v hidroelektrarnah, nuklearnih elektrarnah, termoelektrarnah in toplotarnah, daljnovodih in transformatorskih postajah;

- pri proizvodnji elektroenergetskih materialov in opreme;

- pri izpolnjevanju tehničnih pogojev za dobavo električne energije, posebno glede kvalitete, prekinitev in omejitev v dobavi;
- pri smotni rabi električne energije v objektih in postrojih iz inšpekcijske pristojnosti;
- nad merilnimi inštrumenti in napravami merilnega sistema;
- nad upoštevanjem določil sistemskih obratovalnih navodil elektroenergetskega sistema;
- nad uredbo o omejevanju obtežb in porabe električne energije v elektroenergetskem sistemu;
- nad tehničnimi in drugimi pogoji iz izdanih soglasij za priključitev elektroenergetskih objektov;
- nad strokovnostjo in usposobljenostjo delavcev, ki delajo z elektroenergetskimi napravami v okviru zagotovitve varnosti in zanesljivosti obratovanja.

Za področje termoenergetike, plinovodnih in naftovodnih omrežij ter tlačnih posod energetska inšpekcija izvaja nadzor pri izdelavi, izgradnji, funkcionalnih in zagonskih preizkusih, poskusnem obratovanju in uporabi objektov, postrojev, napeljav, naprav in inštalacij, ki so namenjene za proizvodnjo, prenos, razdelitev, merjenje in porabo toplotne energije, plinov, nafte in naftnih derivatov, in sicer:

- pri parnih, vročevodnih, toplovodnih in termooljnih kotlih;
- pri toplotnih postrojih in napravah, ki služijo za proizvodnjo električne energije ali neposredni pogon v tehnološke namene;
- pri premičnih in stabilnih tlačnih posodah;
- pri magistralnih, prenosnih, distribucijskih plinovodih in naftovodih in vročevodih ter pripadajočih napravah in opremi;
- pri polnilnicah tehničnih plinov in polnilnicah komprimiranega zemeljskega plina (CNG);
- pri smotni rabi toplotne energije in goriv pri napravah in postrojih iz pristojnosti inšpekcije;
- nad merilnimi inštrumenti in napravami merilnega sistema;
- nad upoštevanjem določil sistemskih obratovalnih navodil plinskega sistema in toplotne energije;
- pri izvajanju tehničnih ukrepov za preprečevanje onesnaževanja zraka in voda pri napravah in postrojih iz pristojnosti inšpekcije;
- nad strokovnostjo in usposobljenostjo delavcev, ki delajo z energetskega napravami v okviru zagotovitve varnosti in zanesljivosti obratovanja.

100. člen

Neposredne naloge inšpekcijskega nadzora po tem zakonu opravlja energetski inšpektor.

Za inšpektorja v energetski inšpekciji je lahko imenovana oseba, ki ima končano univerzitetno izobrazbo elektrotehnične oziroma strojne smeri, 5 let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit za inšpektorja ter izpolnjuje druge splošne pogoje za delo v državni upravi.

Predpis o vsebini in načinu opravljanja strokovnega izpita izda minister, pristojen za energijo.

101. člen

Poleg pooblastil po splošnih predpisih ima energetski inšpektor pri opravljanju inšpekcijskega nadzora naslednja pooblastila:

1. odrediti, da se ugotovljene nepravilnosti ali pomanjkljivosti odpravijo v roku, ki ga določi;
2. odrediti, da se ustavi nadaljnja gradnja oziroma uporaba objekta, naprav, postrojev, napeljav ali izdelava oziroma uporaba materiala oziroma prekine dobava energije:
 - če se objekti, naprave in postroji ter napeljave oziroma materiali ne gradijo oziroma ne izdelujejo po vnaprej izdelani ter potrjeni in kontrolirani tehnični dokumentaciji v primerih, ko je predpisana taka tehnična dokumentacija ali če se uporabljajo v nasprotju s tehničnimi predpisi ali drugimi predpisi in utegne to spraviti v nevarnost, stabilnost in obstoj objekta, naprave ali postroja, življenje in zdravje ljudi ali varnost prometa ter sosednjih objektov;
 - če se ne odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti v roku, ki ga je določil;
3. odrediti, da je treba objekte, naprave in postroje ali njihove dele podreti ali odstraniti, če se ugotovijo nepravilnosti ali pomanjkljivosti, ki pomenijo neposredno nevarnost za varnost objekta, naprav in postrojev, za varnost življenja in zdravja ljudi, prometa, sosednjih objektov in okolice, pa teh nepravilnosti in pomanjkljivosti ni mogoče odpraviti;

4. prepovedati nadaljnjo proizvodnjo takih proizvodov oziroma nadaljnje izvajanje takih del, ki ne ustrezajo tehničnim predpisom ali drugim predpisom in zaradi tega obstaja nevarnost za življenje ljudi, ali nevarnost, da utegne nastati večja materialna škoda;

5. prepovedati nadaljnje upravljanje energetske naprave delavcu, ki ni strokovno usposobljen v skladu s predpisi o usposabljanju ali tehničnimi predpisi ali če nima o tem veljavnega dokazila.

102. člen

Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora ima energetski inšpektor pravico pregledati objekte, materiale, tehnično in drugo dokumentacijo v skladu z namenom inšpekcijskega nadzora, lahko pa tudi zahteva potrebna dokazila ali vzame vzorce, po potrebi pa se lahko obrne tudi na strokovne organizacije in strokovnjake.

103. člen

Če obstoji neposredna nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za promet, za sosednje objekte ali za okolico, lahko energetski inšpektor s svojo odločbo odredi ukrepe iz 101. člena tega zakona.

Pritožba zoper odločbo inšpektorja iz prejšnjega odstavka ne zadrži izvršitve odločbe.

104. člen

Podjetja in druge pravne osebe ali posameznik morajo energetskemu inšpektorju omogočiti oziroma zagotoviti nemoteno izvrševanje inšpekcijskega nadzora, mu dovoliti vstop ter mu dati na razpolago vse zahtevane podatke, listine in poročila, ki se nanašajo na inšpekcijske zadeve.

105. člen

Odgovorna oseba podjetja ali druge pravne osebe ali posameznik so dolžni energetskega inšpektorja obvestiti o izvršitvi naloženih ukrepov iz odločbe najkasneje v osmih dneh po preteku roka, določenega za odpravo pomanjkljivosti.

106. člen

Odgovorna oseba pravne osebe ali posameznik, ki imajo energetske objekte, naprave, postroje ali napeljave, za katere je predpisan inšpekcijski nadzor po tem zakonu, je dolžan pristojno energetske inšpekcije takoj obvestiti o nastalih poškodbah in okvarah, ki imajo za posledico prekinitev dobave energetskega vira ali energije ali če obstoji nevarnost za življenje in zdravje ljudi, prometa, sosednih objektov in okolice.

107. člen

Odgovorna oseba podjetja ali druge pravne osebe ali posameznik – odjemalec je dolžan energetske inšpekcije sporočiti datum pripravljenosti energetske naprave oziroma postroja, parnega oziroma vročevodnega kotla ali tlačne posode, za katere je s tehničnimi predpisi predpisan način priprave za inšpekcijski pregled, za izvršitev takega pregleda.

Sporočilo mora posredovati najmanj deset dni pred dnevom zahtevanega pregleda. Če pregleda ni mogoče opraviti v roku, ki ga predlaga odjemalec, ga mora inšpektor pravočasno obvestiti ter predlagati nov rok.

Odgovorna oseba pravne osebe ali posameznik – izvajalec del na energetskem objektu, napravi, napeljavi oziroma postroju mora energetske inšpekcije sporočiti datum začetka gradnje, rekonstrukcije ali obnove ter začetka funkcionalnih in zagonskih preizkusov na energetskih napravah, napeljavah, postrojih in za objekte, za katere je v skladu z 49. členom tega zakona potrebno energetske dovoljenje.

108. člen

Ministrstvo, pristojno za energijo, lahko za opravljanje strokovnih pregledov kvalitete izvedenih del, vgrajenega materiala in doseganje projektno predvidenih parametrov tehnološkega procesa ter izdelave strokovne ocene, oziroma mnenja na področju energetike, pooblasti ustrezno strokovno institucijo ali drugo pravno osebo ali posameznika, ki je registriran za opravljanje tovrstne dejavnosti in izpolnjuje kadrovske, organizacijske, tehnične in druge pogoje, ki jih določi minister, pristojen za energijo.

Ministrstvo, pristojno za energijo, lahko za opravljanje pregledov in tlačnih preizkusov premičnih in stabilnih tlačnih posod (jeklenk in kontejnerjev) pooblasti pravno osebo ali posameznika, katerega dejavnost je polnjenje teh posod s tehničnimi plini, če izpolnjuje kadrovske, organizacijske, tehnične in druge pogoje za opravljanje take dejavnosti.

Ministrstvo, pristojno za energijo, izda skupno s pooblastilom tudi obvezno navodilo za opravljanje preizkusov.

(Opomba: v tem poglavju so upoštevane določbe ZDU-1 in ZIN)

XIV. KAZENSKE DOLOČBE

109. člen

Z globo od 10,000.000 do 30,000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki stori prekršek pri samostojnem opravljanju energetske dejavnosti, če:

- za opravljanje dejavnosti nima licence (6. člen);
- za opravljanje dejavnosti, ki je po zakonu gospodarska javna služba, ne pridobi pravice njenega opravljanja (20., 21., 23., 23.c, 24., 30. člen tega zakona in četrti odstavek 79. člena EZ-A);
- ne zagotovi odkupa vse ponujene energije od kvalificiranih proizvajalcev (29. člen);
- ne zagotovi ločenega računovodskega spremljanja ali ne zagotovi revizije ali ne objavi računovodskih izkazov ločeno za posamezne energetske dejavnosti (drugi odstavek 38. člena);
- za energetski objekt nima pridobljenega energetskega dovoljenja (50. člen);
- ne posredujejo podatkov po tem zakonu (22. in 89. člen).

Z globo od 500.000 do 1,000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Postopki za ugotavljanje odgovornosti za prekrške iz prejšnjih odstavkov se ne izvajajo po hitrem postopku.

110. člen

Z globo od 5,000.000 do 30,000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki stori prekršek pri samostojnem opravljanju energetske dejavnosti, če:

- ne omogoči pooblaščenim osebam Agencije za energijo vpogleda v dokumentacijo (tretji odstavek 89.a člena zakona);
- Agencija za energijo ne posreduje podatkov ministrstvu, pristojnemu za energijo;
- ne ravna po izvršljivi odločbi, s katero je inšpektor ustavil nadaljnjo izgradnjo oziroma uporabo objektov, postrojev in naprav ali izdelavo materiala ali prekinitev dobave energije ali podiranje in odstranitev objektov, postrojev in naprav ali prepovedal nadaljnje izvajanje del ali upravljanje energetske naprave (2., 3., 4. in 5. točka 101. člena);
- ne ravna po izvršljivi odločbi, s katero je inšpektor odredil odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti (103. člen);
- prepreči ali inšpektorju ne omogoči opraviti nalog inšpekcijskega nadzorstva, ali če mu noče dati potrebnih podatkov (104. člen);
- inšpektorja ne obvesti pravočasno o izvršitvi ukrepov (105. člen);
- ne obvesti energetskega inšpektorata o nastalih poškodbah in okvarah (106. člen);
- ne sporoči datuma pripravljenosti energetske naprave, postroja, parnega oziroma vročevodnega kotla ali tlačne posode za inšpekcijski pregled (prvi odstavek 107. člena);
- ne obvesti energetskega inšpektorata o datumu začetka gradnje, rekonstrukcije ali obnove ter začetka funkcionalnih in zagonskih preskusov na energetskih napravah, napeljavah in postrojih (tretji odstavek 107. člena);
- kot polnilec tehničnih plinov opravlja preglede in tlačne preizkuse brez predhodnega pooblastila (drugi odstavek 108. člena).

Z globo od 300.000 do 700.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

111. člen

Z globo od 3,000.000 do 30,000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki stori prekršek pri samostojnem opravljanju energetske dejavnosti, če:

- ne ravna na način in v roku, ki ga za oblikovanje obveznih minimalnih zalog nafte in naftnih derivatov predpiše vlada (44. člen).

Z globo od 100.000 do 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

112. člen

Z globo od 1.000.000 do 30.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki stori prekršek pri samostojnem opravljanju energetske dejavnosti, če:

- o začasni prekinitvi ne obvesti odjemalca (tretji odstavek 75. člena),
- ne priključi v roku 24 ur na svoje stroške odjemalca energije iz omrežja, kadar se ugotovi, da mu je bila dobava energije neutemeljeno ustavljena ali prekinjena (drugi odstavek 78. člena).

Z globo od 50.000 do 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

113. člen

Z globo od 500.000 do 30.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki stori prekršek pri samostojnem opravljanju energetske dejavnosti, če:

- brez soglasja dobavitelja priključi na njegovo omrežje svoje objekte, naprave ali napeljave oziroma če omogoči priključitev drugih objektov, naprav ali napeljave (71. člen);
- njegovi energetski objekti, naprave in napeljave ne izpolnjujejo tehničnih normativov ter drugih pogojev, s katerimi se zagotavlja njihovo nemoteno delovanje ter varnost ljudi in premoženja (prvi odstavek 74. člena).

Z globo od 30.000 do 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika.

Z globo od 100.000 do 300.000 tolarjev se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi posameznik kot odjemalec.

Energetski zakon – EZ (Uradni list RS, št. 79/99) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

XV. PREHODNE DOLOČBE

114. člen

Vlada določi upravljavce omrežij in organizatorja trga v skladu s tem zakonom v 6 mesecih po njegovi uveljavitvi.

Upravljalci prenosnega ali distribucijskega omrežja predložijo sistemska obratovalna navodila v 6 mesecih po določitvi v skladu s prejšnjim odstavkom, sicer jih predpiše minister, pristojen za energetiko, oziroma organ lokalne skupnosti v skladu s četrnim odstavkom 40. člena tega zakona.

Organizator trga za električno energijo izda pravila za delovanje trga z električno energijo, na katera da vlada predhodno soglasje, v 6 mesecih po določitvi v skladu s prvim odstavkom tega člena.

115. člen – upoštevan EZ-A

Določbe tretjega odstavka 19. člena začnejo veljati 18 mesecev po uveljavitvi tega zakona, in se do 1. 1. 2003 uporabljajo le za električno energijo proizvedeno na ozemlju Republike Slovenije. Če se pogoji za odprtost trga z električno energijo proizvedeno izven ozemlja Republike Slovenije izpolnijo pred 1. 1. 2003, lahko vlada s sklepom ta rok skrajša.

Odjemalci zemeljskega plina in izvajalci dejavnosti distribucije zemeljskega plina z letnim odjemom 25 milijonov m3 ali več na enem odjemnem mestu postanejo upravičeni odjemalci s 1. 1. 2003.

Proizvajalci električne energije na zemeljski plin postanejo upravičeni odjemalci s 1. 1. 2003.

116. člen

Vlada ustanovi Agencijo za energijo v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Agencija začne opravljati svoje naloge po tem zakonu v 6 mesecih po ustanovitvi v skladu s prejšnjim odstavkom tega člena.

Agencija sprejme statut iz 85. člena tega zakona v 3 mesecih po ustanovitvi.

117. člen – upoštevan EZ-A

Izvajalci energetskih dejavnosti morajo pridobiti licenco v skladu s tem zakonom v roku 6 mesecev po uveljavitvi uredbe iz drugega odstavka 7. člena tega zakona.

Imetniki energetskih objektov, naprav in omrežij imajo pravico do poteka roka iz prvega odstavka tega člena obratovati pod pogoji, pod katerimi so obratovali ob uveljavitvi tega zakona.

Pri določitvi roka veljavnosti in drugih pogojev energetskega dovoljenja mora minister, pristojen za energetiko, v mejah predpisanih rokov upoštevati stopnjo amortiziranosti objekta, naprave ali omrežja, čas dosedanjega obratovanja ter objektivno utemeljena pričakovanja imetnika glede časa obratovanja, ki so bila podlaga za izračun ekonomske upravičenosti investicije, hkrati pa mora biti imetniku ob spremembah pogojev energetskega dovoljenja omogočen ustrezen prilagoditven čas.

118. člen – upoštevan EZ-A

(črtan)

119. člen

Obstoječa javna podjetja za proizvodnjo, prenos in distribucijo električne energije so dolžna uskladiti svoje poslovanje v 6 mesecih po uveljavitvi tega zakona, tako da so tržne in regulirane dejavnosti, kot jih določata 19. in 20. člen, računovodsko ločene.

Določbe 38. člena tega zakona (ločeni računovodski izkazi in preglednost računov) se začnejo za dejavnosti proizvodnje, prenosa, distribucije in dobave električne energije uporabljati s 1. 1. 2001.

Določbe 38. člena tega zakona (ločeni računovodski izkazi in preglednost računov) se začnejo za dejavnosti proizvodnje, prenosa, distribucije in dobave zemeljskega plina uporabljati s 1. 1. 2003.

Izvajalec dejavnosti prenosa zemeljskega plina je prvič dolžan objaviti okvirne cene in druge komercialne pogoje za uporabo omrežja najkasneje do 31. 12. 2003.

120. člen

Privatizacija javnih podjetij iz prvega odstavka prejšnjega člena je možna šele po uskladitvi poslovanja v skladu s prvim odstavkom 119. člena. Privatizacija je možna v podjetjih za proizvodnjo in distribucijo električne energije ter v javnih podjetjih za pridobivanje premoga, kolikor ta zakon ne določa drugače.

Privatizacija ni možna v podjetju, ki izvaja dejavnost prenosa električne energije, upravljanja prenosnega omrežja ter organiziranja trga z električno energijo, ter v Nuklearni elektrarni Krško, d.o.o..

121. člen

Javna podjetja iz prvega odstavka prejšnjega člena se lahko privatizirajo z neposredno prodajo strateškemu partnerju, z zbiranjem ponudb ali z izdajo delnic.

Privatizacija delnic in deležev javnih podjetij iz prejšnjega člena z zamenjavo za lastniške certifikate se lahko izvede ne glede na določila prvega odstavka prejšnjega člena in prvega odstavka tega člena, v rokih, ki so predvideni z zakoni, ki urejajo lastninsko preoblikovanje in Prvi pokojninski sklad.

Do 2003 leta se lahko javna podjetja iz prvega odstavka prejšnjega člena privatizirajo največ do 45% vrednosti lastninskega deleža, s tem da delež posameznega lastnika ali povezanih družb ne sme biti večji od 24% vrednosti lastninskega deleža.

O prodaji sprejme vlada poseben sklep, v katerem določi pogoje prodaje, obseg in postopek.

122. člen

Kupnina v višini prvih 10% vrednosti lastninskega deleža, pridobljena s privatizacijo po tretjem odstavku prejšnjega člena, se iz proračuna namensko uporabi za reševanje naslednjih investicij.

Za reševanje naslednjih investicij s sredstvi iz prejšnjega odstavka vlada ustanovi javno podjetje v 12 mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Do ustanovitve podjetja iz prejšnjega odstavka opravlja funkcijo tega podjetja javno podjetje EGS-RI d.d., Maribor.

123. člen

Inšpektorji energetskega inšpektorata, ki še nimajo strokovnega izpita iz 100. člena tega zakona, so ga dolžni opraviti najkasneje v roku enega leta po uveljavitvi predpisa iz 100. člena tega zakona.

124. člen

Vlada in minister, pristojen za energetiko, izdeta predpise iz tega zakona v 1 letu po njegovi uveljavitvi.

Vlada predloži nacionalni energetski program Državnemu zboru Republike Slovenije v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona.

125. člen

Izvajalci dejavnosti proizvodnje električne energije morajo nasedle investicije v skladu s 26. členom prijaviti ministru, pristojnem za energetiko, najkasneje v roku 12 mesecev po uveljavitvi tega zakona.

126. člen

Minister, pristojen za energetiko, izdaja tehnične predpise, s katerimi za posamezne proizvode oziroma družine proizvodov, predpiše tehnične zahteve, če bi njihova uporaba lahko ogrozila varnost oziroma zdravje, okolje in koristi potrošnikov.

Tehnične zahteve morajo biti izpolnjene preden so proizvodi dani v promet oziroma preden se začnejo uporabljati.

S tehničnimi predpisi iz prejšnjega odstavka tega člena se določijo postopki ugotavljanja skladnosti, določi se način označevanja proizvodov in zahteve, ki jih morajo izpolnjevati organi, ki izvajajo postopke ugotavljanja skladnosti, ter natančneje določijo organi in postopek za nadzor nad izvajanjem tehničnega predpisa.

XVI. KONČNE DOLOČBE

127. člen

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o energetskega gospodarstvu (Uradni list SRS, št. 33/81 in 29/86).

Do uveljavitve predpisov iz 124. člena tega zakona se uporabljajo naslednji predpisi:

- Tarifni sistem za prodajo električne energije iz elektroenergetskega sistema Slovenije (Uradni list RS, št. 84/98),
- Splošni pogoji za dobavo in odjem električne energije (Uradni list SRS, št. 27/85, 5/88, 23/88, 15/89 in Uradni list RS, št. 26/90),
- Pogoji za izdajanje elektroenergetskih soglasij za priključitev na elektroenergetski sistem (Uradni list SRS, št. 29/86 in 15/89),
- Merila in kriteriji za povračila za priključitev na transportno plinovodno omrežje SR Slovenije in za povečan odjem zemeljskega plina s tega omrežja (Uradni list SRS, št. 1/87),
- Merila in kriteriji za prednostno oskrbo z mazutom v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 45/87),
- Pravilnik o racionalni rabi energije pri gretju in prezračevanju objektov ter pripravi tople vode (Uradni list SRS, št. 31/84 in 35/84),
- Kriteriji o združevanju sredstev uporabnikov električne energije na 110 kV za povečanje priključne moči (Uradni list SRS, št. 15/87,45/87 in 3/88),
- Merila in kriteriji o povračilih za nove priključitve in za povečanje obstoječih priključnih moči odjemalcev na nizki napetosti 0,4kV in napetosti 1-35kV (Uradni list SRS, št. 2/82, 1/83,1/84, 27/85, 1/86, 50/86, 45/87 in 3/88),
- Uredba o načinu izvajanja gospodarske javne službe oskrbe z zemeljskim plinom iz transportnega omrežja (Uradni list RS, št. 77/96),
- Uredba o omejevanju obtežb in porabe električne energije v elektroenergetskem sistemu (Uradni list RS, št. 42/95 in 64/95),
- Pravilnik o strokovni izobrazbi, delovnih izkušnjah ter obveznem usposabljanju in načinu preizkusa znanja delavcev, ki opravljajo dela in naloge upravljanja energetskih naprav (Uradni list SRS, št. 30/83, 31/84 in 1/87),
- Program usposabljanja delavcev, ki opravljajo dela in naloge upravljanja energetskih naprav (Uradni list SRS, št. 30/83 in 1/87).

128. člen

Do sprejetja delitvenih bilanc v lokalnih skupnostih izvaja lastniške pravice in subsidiarno jamči v skladu z 62. členom tega zakona tista lokalna skupnost, na teritoriju katere je sedež javnega podjetja.

129. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona – EZ-A (Uradni list RS, št. 51/04) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

76. člen

Privatizacija pravne osebe, ki opravlja gospodarsko javno službo organiziranje trga z električno energijo, je dopustna.

77. člen

Lastniški delež države v pravni osebi, ki ima v lasti infrastrukturo, potrebno za izvajanje gospodarskih javnih služb na področju distribucije električne energije, se ne sme privatizirati v obsegu, večjem od 25 odstotkov osnovnega kapitala te pravne osebe.

Lastniški delež države v podjetjih za proizvodnjo električne energije, v katerih ima država na dan uveljavitve tega zakona večji delež od 75 odstotkov osnovnega kapitala, se s privatizacijo ta delež ne sme zmanjšati pod 51 odstotkov.

Lastniškega deleža države v pravni osebi, ki ima v lasti infrastrukturo, potrebno za izvajanje gospodarskih javnih služb na področju distribucije električne energije, se ne sme prenesti na drugo osebo, ki ni v 100% lasti države, v obsegu, večjem od 25 odstotkov osnovnega kapitala te pravne osebe.

78. člen

Izvajalci energetske dejavnosti, ki na dan uveljavitve tega zakona opravljajo naloge systemskega operaterja prenosnega omrežja, so dolžni zagotoviti, da se te naloge opravljajo v ločeni pravni osebi skladno s 23.b in 31.b členom zakona najkasneje z začetkom prvega naslednjega koledarskega obdobja po uveljavitvi tega zakona, za katerega pripravljajo računovodske izkaze.

Izvajalci energetske dejavnosti, ki na dan uveljavitve tega zakona opravljajo naloge systemskega operaterja distribucijskega omrežja, so dolžni zagotoviti, da se te naloge opravljajo v ločeni pravni osebi skladno s 23.b in 31.b členom zakona najkasneje do 1. julija 2007.

Najkasneje v 30 dneh pred dnevom ločitve so systemski operaterji dolžni Agenciji za energijo predložiti vse statusno pravne akte, s katerimi bo ta ločitev izvedena, in vse pogodbe in druge akte, ki urejajo medsebojna razmerja med systemskim operaterjem in ostalimi izvajalci energetske dejavnosti, nastalimi iz dosedanjih izvajalcev energetske dejavnosti.

79. člen

Izvajalec obvezne republiške gospodarske javne službe, ki prenaša več kot 75% zemeljskega plina porabljenega v Republiki Sloveniji, mora imeti za izvajanje obvezne republiške gospodarske javne službe v svoji lasti infrastrukturo potrebno za izvajanje obvezne republiške gospodarske javne službe, razen v primeru, če je infrastruktura v lasti Republike Slovenije.

V koncesijski pogodbi, s katero se prvič po uveljavitvi tega zakona podeli koncesija za izvajanje gospodarske javne službe dejavnosti systemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina, koncedent zagotovi izvajanje ukrepov za sprostitev dolgoročno zakupljenih prenosnih zmogljivosti, ki izvirajo iz pogodb, ki jih ima ob uveljavitvi tega zakona dobavitelj plina v Republiki Sloveniji, katerega tržni delež presega 75% slovenskega trga zemeljskega plina.

V koncesijskem aktu za koncesijo gospodarske javne službe iz prejšnjega odstavka se lahko določijo ukrepi za sprostitev dolgoročno zakupljenih prenosnih zmogljivosti, ki se morajo sprostiti, metodo njihove razdelitve, način določitve cene in način pokrivanja morebitnih stroškov te sprostitve oziroma uporabe morebitnega dobička iz te sprostitve.

Koncesijska pogodba za izvajanje gospodarske javne službe systemskega operaterja prenosnega omrežja zemeljskega plina mora biti sklenjena do 31. decembra 2004.

80. člen

Odjemalcem, ki postanejo upravičeni odjemalci na podlagi tega zakona in ne bodo izbrali svojega dobavitelja električne energije oziroma zemeljskega plina, dobavlja električno energijo ali zemeljski plin dosedanji dobavitelj.

Do podelitve koncesije za gospodarsko javno službo dobave električne energije tarifnim odjemalcem električne energije opravljajo to javno službo javna podjetja, ki jo izvajajo v času uveljavitve tega zakona oziroma njihovi pravni nasledniki.

81. člen

Akti, ki urejajo delovanje Agencije za energijo, morajo biti usklajeni s tem zakonom najkasneje v roku dveh mesecev od njegove uveljavitve.

Agencija za energijo mora sprejeti splošne akte, ki jih določa ta zakon, najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

82. člen

Direktor Agencije za energijo nadaljuje z opravljanjem svoje funkcije kot vršilec dolžnosti. Postopek za imenovanje direktorja se mora začeti najkasneje v roku dveh mesecev od sprejema ustanovitvenega akta Agencije za energijo, s katerim se Agencija za energijo preoblikuje v skladu s tem zakonom.

Člani sveta morajo biti imenovani v roku enega meseca od sprejema ustanovitvenega akta Agencije za energijo iz prejšnjega odstavka.

Direktor in člani sveta pričnejo opravljati svojo funkcijo z dnem, določenim v ustanovitvenem aktu. Do tedaj opravlja naloge in pristojnosti

sveta vršilec dolžnosti direktorja iz prvega odstavka tega člena.

83. člen

Do začetka uporabe zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) se globe, določene s tem zakonom, v postopku o prekršku izrekajo kot denarne kazni.

Določbe tega zakona, ki urejajo globe za prekršek, ki ga stori odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, se uporabljajo od začetka uporabe zakona o prekrških dalje.

84. člen

Določbe o dostopu do omrežja zemeljskega plina se pričnejo uporabljati z uveljavitvijo splošnega akta iz drugega odstavka 28. člena tega zakona, do takrat se uporabljajo določbe o dostopu do omrežja iz 32. člena zakona.

85. člen

Podzakonski predpisi, izdani na podlagi zakona, se morajo uskladiti z določbami tega zakona v enem letu od njegove uveljavitve.

Organizator trga in sistemski operaterji morajo izdati splošne akte po javnem pooblastilu, ki jih določa ta zakon, v enem letu od uveljavitve tega zakona.

Navodilo o sistemskem obratovanju prenosnega elektroenergetskega omrežja (Uradni list RS, št. 46/02), pravilnik o sistemskem obratovanju distribucijskega omrežja za električno energijo (Uradni list RS, št. 123/03) in pravilnik o sistemskih obratovalnih navodilih za prenos zemeljskega plina in upravljanje prenosnega plinovodnega omrežja (Uradni list RS, št. 65/03) prenehajo za posamezno omrežje veljati ob uveljavitvi splošnih aktov, ki urejajo sistemska obratovalna navodila posameznega omrežja.

Uredba o tarifnem sistemu za prodajo električne energije (Uradni list RS, št. 36/03) preneha veljati za posameznega dobavitelja električne energije tarifnim odjemalcem ob uveljavitvi splošnega akta, ki ureja tarifni sistem tega dobavitelja.

Uredba o določitvi splošnih pogojev za dobavo in odjem zemeljskega plina iz prenosnega omrežja (Uradni list RS, št. 10/03) in uredba o splošnih pogojih za dobavo in odjem električne energije (Uradni list RS, št. 117/02 in 21/03 - popr.) prenehata veljati za posameznega sistemskega operaterja ob uveljavitvi splošnega akta, ki ureja splošne pogoje za dobavo in odjem električne energije in zemeljskega plina tega sistemskega operaterja.

86. člen

Postopki za izdajo energetskega dovoljenja za objekte, za katere po tem zakonu energetske dovoljenje ni potrebno in ki so ob uveljavitvi tega zakona v teku, se ustavijo.

87. člen

Ne glede na določbo drugega odstavka 11. člena tega zakona gospodinjski odjemalci postanejo upravičeni odjemalci 1. julija 2007, do takrat pa so tarifni odjemalci, razen odjemalcev, ki odkupujejo električno energijo od kvalificiranih proizvajalcev nazivne moči do 1 MW.

88. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določbe o določitvi upravičenih odjemalcev pa se začnejo uporabljati 1. julija 2004.

Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati določbe 50. člena zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02) v delu, ki se nanaša na Agencijo za energijo.